

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος
2008 - 2009

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A) Σελίδα 32: Β. Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων
Μαθήματα Χειμερινού Εξαμήνου

1) Δεν θα διδαχθούν τα μαθήματα:

INE 393 διδάσκουσα Αιμιλία Θεοδοπούλου και INE 356
διδάσκουσα Κων/να Πανάγου.

2) Διαγράφεται η χρονολογία 2007-2008

B) Σελίδα 60: Β. Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων
Μαθήματα Εαρινού Εξαμήνου

1) Δεν θα διδαχθούν τα μαθήματα:

INE 395 διδάσκουσα Αιμιλία Θεοδοπούλου και INE 357
διδάσκουσα Κων/να Πανάγου.

2) Διαγράφονται οι σχετικές περιλήψεις των ανωτέρων
μαθημάτων στις σελίδες 33,61.

Γ) Σελίδα 54: IBA 340 εξάμηνα Δ', Στ', Η', Πτ (Επ.Υπ)
Διαγράφεται το Δ'.

Δ) Σελίδα 22: Μαθήματα Αρχαιολογικής κατεύθυνσης
Γ' Εξάμηνο διαγράφεται το αριθμ. 6 μάθημα: Εισαγωγή στη
Ρωμαϊκή Ιστορία.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος
2008 - 2009

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	5
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	7
- Ιστορικό ίδρυσης και ανάπτυξης του Τμήματος	7
- Εκπαίδευση	7
- Προπτυχιακές Σπουδές	8
- Εκπαιδευτικές εκδρομές	9
- Μεταπτυχιακές Σπουδές	9
- Εργαστήρια	9
- Μουσεία	9
- Βιβλιοθήκη	10
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	11
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	13
- Υποχρεωτικά μαθήματα	14
- Κατ' επιλογήν μαθήματα	15
- Συντομογραφίες	15
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	17
- Υποχρεωτικά μαθήματα	18
- Κατ' επιλογήν μαθήματα	19
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ	20
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	21
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	22

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 23

Α. Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας 25

Β. Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων 32

Γ. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 36

Δ. Τομέας Λαογραφίας 45

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 51

Α. Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας 53

Β. Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων 60

Γ. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 64

Δ. Τομέας Λαογραφίας 73

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ 79

Τ Ο Π Α Ν Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ι Ο

Το Πανεπιστήμιο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο και εκπληρώνει την αποστολή του στο πλαίσιο του Συντάγματος..

Αποβλέπει στην παροχή ανώτατης παιδείας, στην ουσιαστική κατάρτιση των φοιτητών, καθώς και στην προαγωγή των επιστημών.

Στο επίκεντρο της διδασκαλίας βρίσκεται τόσο η καλλιέργεια της θεωρητικής σκέψης και η απόκτηση των απαραίτητων επιστημονικών εφοδίων, που αποτελούν τις βασικές συνιστώσες για το διεθνές κύρος των χορηγουμένων Τίτλων Σπουδών και την επαγγελματική σταδιοδρομία αποφοίτων, όσο και η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, η οποία θα εμφορείται από κοινωνική ευαισθησία και δημοκρατικό ήθος.

Η λειτουργία του Πανεπιστημίου βασίζεται στη δημιουργική συνεργασία όλων των φορέων της ακαδημαϊκής κοινότητας..

Η δραστηριότητα του Πανεπιστημίου βασίζεται στις αρχές του ανθρωπισμού και του σεβασμού των δικαιωμάτων του πολίτη.

Οι αποφάσεις στα θεσμοθετημένα όργανα του Πανεπιστημίου επιβάλλεται να λαμβάνονται με κριτήρια διαφάνειας και αξιοκρατίας.

Η γνώση ως κοινωνικό αγαθό, προκύπτει από την έρευνα που σέβεται τον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον και διενεργείται σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Η έρευνα, ως το σύνολο των εργασιών που δημιουργούν γνώση, αποτελεί δικαίωμα που ασκείται σε συνθήκες ακαδημαϊκής ελευθερίας η οποία εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική διερεύνηση και διδασκαλία.

Η κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας στη διδασκαλία, την έρευνα, την έκφραση και τη διακίνηση των ιδεών, καθορίζει το σκοπό του Πανεπιστημιακού Ασύλου.

(Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Απόφαση αρ. 22444/B1, ΦΕΚ 310/10.3.05)

TO HAZELTIDE

The first of these is the fact that the
 second of these is the fact that the
 third of these is the fact that the
 fourth of these is the fact that the
 fifth of these is the fact that the
 sixth of these is the fact that the
 seventh of these is the fact that the
 eighth of these is the fact that the
 ninth of these is the fact that the
 tenth of these is the fact that the
 eleventh of these is the fact that the
 twelfth of these is the fact that the
 thirteenth of these is the fact that the
 fourteenth of these is the fact that the
 fifteenth of these is the fact that the
 sixteenth of these is the fact that the
 seventeenth of these is the fact that the
 eighteenth of these is the fact that the
 nineteenth of these is the fact that the
 twentieth of these is the fact that the
 twenty-first of these is the fact that the
 twenty-second of these is the fact that the
 twenty-third of these is the fact that the
 twenty-fourth of these is the fact that the
 twenty-fifth of these is the fact that the
 twenty-sixth of these is the fact that the
 twenty-seventh of these is the fact that the
 twenty-eighth of these is the fact that the
 twenty-ninth of these is the fact that the
 thirtieth of these is the fact that the
 thirty-first of these is the fact that the
 thirty-second of these is the fact that the
 thirty-third of these is the fact that the
 thirty-fourth of these is the fact that the
 thirty-fifth of these is the fact that the
 thirty-sixth of these is the fact that the
 thirty-seventh of these is the fact that the
 thirty-eighth of these is the fact that the
 thirty-ninth of these is the fact that the
 fortieth of these is the fact that the
 forty-first of these is the fact that the
 forty-second of these is the fact that the
 forty-third of these is the fact that the
 forty-fourth of these is the fact that the
 forty-fifth of these is the fact that the
 forty-sixth of these is the fact that the
 forty-seventh of these is the fact that the
 forty-eighth of these is the fact that the
 forty-ninth of these is the fact that the
 fiftieth of these is the fact that the
 fifty-first of these is the fact that the
 fifty-second of these is the fact that the
 fifty-third of these is the fact that the
 fifty-fourth of these is the fact that the
 fifty-fifth of these is the fact that the
 fifty-sixth of these is the fact that the
 fifty-seventh of these is the fact that the
 fifty-eighth of these is the fact that the
 fifty-ninth of these is the fact that the
 sixtieth of these is the fact that the
 sixty-first of these is the fact that the
 sixty-second of these is the fact that the
 sixty-third of these is the fact that the
 sixty-fourth of these is the fact that the
 sixty-fifth of these is the fact that the
 sixty-sixth of these is the fact that the
 sixty-seventh of these is the fact that the
 sixty-eighth of these is the fact that the
 sixty-ninth of these is the fact that the
 seventieth of these is the fact that the
 seventy-first of these is the fact that the
 seventy-second of these is the fact that the
 seventy-third of these is the fact that the
 seventy-fourth of these is the fact that the
 seventy-fifth of these is the fact that the
 seventy-sixth of these is the fact that the
 seventy-seventh of these is the fact that the
 seventy-eighth of these is the fact that the
 seventy-ninth of these is the fact that the
 eightieth of these is the fact that the
 eighty-first of these is the fact that the
 eighty-second of these is the fact that the
 eighty-third of these is the fact that the
 eighty-fourth of these is the fact that the
 eighty-fifth of these is the fact that the
 eighty-sixth of these is the fact that the
 eighty-seventh of these is the fact that the
 eighty-eighth of these is the fact that the
 eighty-ninth of these is the fact that the
 ninetieth of these is the fact that the
 ninety-first of these is the fact that the
 ninety-second of these is the fact that the
 ninety-third of these is the fact that the
 ninety-fourth of these is the fact that the
 ninety-fifth of these is the fact that the
 ninety-sixth of these is the fact that the
 ninety-seventh of these is the fact that the
 ninety-eighth of these is the fact that the
 ninety-ninth of these is the fact that the
 hundredth of these is the fact that the

Τ Μ Η Μ Α Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Σ Κ Α Ι Α Ρ Χ Α Ι Ο Λ Ο Γ Ι Α Σ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ιδρύθηκε το 1964 ως παράρτημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β.Δ.735/1964, ΦΕΚ Α' 240) και από το 1970 αποτέλεσε αυτοτελές Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα με δύο Σχολές: τη Φιλοσοφική και τη Φυσικομαθηματική (Ν.Δ. 746/1970, Α' 267).

Από το 1984 η Φιλοσοφική Σχολή κατατμήθηκε σε τρία Τμήματα τα οποία χορηγούν αντίστοιχα πτυχία:

Α. Φιλολογίας

Β. Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Γ. Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Η Σχολή λειτουργεί από το 1982 σύμφωνα με το Νόμο 1268/82.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας συγκροτείται από τέσσερις Τομείς:

Α. Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας

Β. Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων

Γ. Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Δ. Λαογραφίας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχει ως στόχο τη διδασκαλία της μεθοδολογίας για την επίλυση παλαιών και νέων επιστημονικών προβλημάτων, την καθοδήγηση στον εντοπισμό και την έρευνα των αρχειακών πηγών, τον εξοπλισμό των φοιτητών με τις απαραίτητες γνώσεις πάνω στις βασικές κατευθύνσεις των Ιστορικών και Αρχαιολογικών Σπουδών, καθώς και της Λαογραφίας. Οι απόφοιτοι μπορούν να απασχοληθούν στη Δημόσια και στην Ιδιωτική Μέση Εκπαίδευση, στην αρχαιολογική υπηρεσία, σε μουσεία και σε άλλους πολιτιστικούς φορείς, όπως επίσης και σε ερευνητικά κέντρα. Μπορούν επίσης να συνεχίσουν για μεταπτυχιακές σπουδές.

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι προπτυχιακές σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας διαρκούν οχτώ εξάμηνα και οδηγούν στη λήψη Πτυχίου Κατεύθυνσης:

1. Ιστορικών Σπουδών 2. Αρχαιολογικών Σπουδών

Ο χρόνος εγγραφής των πρωτοετών ορίζεται κάθε φορά από το Υπουργείο Παιδείας. Αφού γίνει η εγγραφή, ο φοιτητής παίρνει από τη Γραμματεία: την πανεπιστημιακή ταυτότητα, το δελτίο ειδικού εισιτηρίου και το βιβλιάριο υγειονομικής περίθαλψης.

Εκτός από τον αριθμό των εισαγομένων με τις Γενικές Εξετάσεις, εγγράφονται (σε ποσοστό που προσδιορίζει ο νόμος) ύστερα από ειδικές εξετάσεις και όσοι ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες: Έλληνες του εξωτερικού, παιδιά Ελλήνων υπαλλήλων στο εξωτερικό, Κύπριοι, αλλοδαποί, ομογενείς υπότροφοι, άτομα με ειδικές ανάγκες. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Αυγούστου του επομένου έτους.

Το εκπαιδευτικό έργο διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό). Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες για τη διδασκαλία και 2-3 εβδομάδες για τις εξετάσεις. Κάθε εβδομαδιαίο τρίωρο μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις διδακτικές μονάδες. Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την 1^η Οκτωβρίου και λήγει στις 10 Ιανουαρίου του επομένου έτους. Το εαρινό εξάμηνο αρχίζει στις 10 Φεβρουαρίου και λήγει στις 20 Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου, έτσι ώστε να συμπληρώνεται ο απαραίτητος αριθμός των εβδομάδων διδασκαλίας.

Στο τέλος κάθε εξαμήνου διενεργούνται εξετάσεις, στις οποίες παίρνουν μέρος οι φοιτητές που δήλωσαν και παρακολούθησαν τα αντίστοιχα μαθήματα. Το Σεπτέμβριο κάθε χρόνου διενεργούνται επαναληπτικές εξετάσεις για τα μαθήματα και των δύο εξαμήνων.

Η βαθμολογία καθορίζεται από τον διδάσκοντα, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να οργανώσει γραπτές ή, κατά την κρίση του, και προφορικές εξετάσεις. Στη βαθμολογία μπορεί να συνυπολογιστεί και η εκπόνηση φροντιστηριακής εργασίας (πάλι κατά την κρίση του διδάσκοντα). Το πρόγραμμα διδασκαλίας, καθώς και εκείνο των εξετάσεων, καταρτίζεται από επιτροπή η οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη της και τις προτάσεις των φοιτητών για μια σωστή κατανομή των ωρών διδασκαλίας και των εξετάσεων (π.χ. να μη συγκεντρώνονται τα μαθήματα στις αρχές της εβδομάδας, να μη συμπίπτουν οι ώρες διδασκαλίας ενός διδάσκοντος με τις ώρες άλλου, να μη συμπίπτουν τα μαθήματα κατά τις εξετάσεις, αλλά να υπάρχουν τα απαιτούμενα χρονικά διαστήματα κ.λπ.).

Στο προπτυχιακό πρόγραμμα συνυπάρχουν μαθήματα κορμού και μαθήματα ύλης (υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά), τα μαθήματα των ξένων γλωσσών (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά) και τα μαθήματα που προσφέρονται από τα μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων.

Η εκπαίδευση συμπληρώνεται με σεμινάρια-συνέδρια, διαλέξεις Ελλήνων και ξένων επιστημόνων, εργασίες και ειδικά μαθήματα (σχέδιο-φωτογραφία). Παράλληλα οι φοιτητές συμμετέχουν σε ανασκαφές, επιτόπιες έρευνες, επισκέψεις σε μουσεία, σε ασκήσεις και μελέτες αρχαιικών συλλογών κ.λπ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ:

Στο πλαίσιο των μαθημάτων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές εκδρομές στις οποίες η συμμετοχή των φοιτητών είναι υποχρεωτική.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ:

Στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας εντάσσονται δύο Τμήματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που οδηγούν στην απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης (Master) και στην απονομή διδακτορικού διπλώματος.

1. Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μεσαιωνικών Σπουδών
2. Διατομεακό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική Κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός»

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ:

Εργαστήριο Λαογραφίας (Τομέας Λαογραφίας)

Εργαστήριο Προβιομηχανικής Τεχνολογίας (Τομέας Λαογραφίας) Τηλ.: 2651095113

Εργαστήριο Προφορικής Ιστορίας και Ιστοριών Ζωής (Τομέας Ιστορίας και Τομέας Λαογραφίας)

Εργαστήριο Αρχαιολογίας (Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας και Τέχνης)

Εργαστήριο με τεχνικό εξοπλισμό για αποτύπωση κειμένων στον τύπο Braille (Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας)

Εργαστήριο Πληροφορικής (για τα μέλη ΔΕΠ και τους φοιτητές) Τηλ.: 2651095156

ΜΟΥΣΕΙΑ:

Μουσείο Εκμαγείων και Αντιγράφων έργων της Αρχαίας Τέχνης.

Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο (web:<http://folklore-museum.uoi.gr>)

Μουσείο Τυπογραφίας.

Στεγάζονται στην Πανεπιστημιούπολη, στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ :

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας διαθέτει πλούσια βιβλιοθήκη με μονογραφίες και συλλογικούς τόμους από την ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία καθώς και περιοδικά σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Τα παραπάνω, μαζί με τις σειρές παλαιotypων και σπανίων εκδόσεων, που προέρχονται από δωρεές (Μητροπολίτη Κορυτσάς Ευλογίου Κουρίλα, Σοφίας Αντωνιάδου, Δημοκρατίας Ηλιάδου, Ευρυδικής Κοντολέοντος, Δημήτρη Λουλέ, Κωνσταντίνου Μέρτζιου, Δημητρίου Πετροπούλου, Χρήστου Πράτσικα, Ιωάννη Τσανάκα, Σεραφείμ Χαριτωνίδη κ.ά.) και αγορές, στεγάζονται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου όπου ολόκληρη η πανεπιστημιακή κοινότητα έχει ελεύθερη πρόσβαση (εκτός από τις ειδικές συλλογές, βλ. Εσωτερικό κανονισμό).

Στους οικείους Τομείς του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας στεγάζονται επίσης τα εξής Αρχεία:

- α. Αρχείο ανασκαφών Ηπείρου «Σωτήρη Δάκαρη» (Τομέας Αρχαιολογίας).
- β. Αρχεία Εφετείου και Υποθηκοφυλακείου Ιωαννίνων. Συμβολαιογραφικά έγγραφα, εκκλησιαστικά και μοναστηριακά αρχεία, αρχείο δημοτικού νοσοκομείου «ΕΛΠΙΣ» Αθηνών, οικογενειακά αρχεία καθώς και πλούσιο φωτογραφικό και άλλο έντυπο υλικό, όπως ημερολόγια, εφημερίδες ελληνόγλωσσες και ξενόγλωσσες (Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων).
- γ. Λαογραφικό Αρχείο με πρωτογενές, αδημοσίευτο χειρόγραφο υλικό από ολόκληρο τον ελληνικό χώρο και την Κύπρο (Τομέας Λαογραφίας).
- δ. Αρχείο Εθνοτοπικών και Πολιτιστικών Συλλόγων (Τομέας Λαογραφίας).

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Πρόεδρος

2. **Γενική Συνέλευση.** Αποτελείται από τα μέλη ΔΕΠ, εκπροσώπους των φοιτητών σε ποσοστό ίσο με το 50% και εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών σε ποσοστό ίσο με το 15% του αριθμού των μελών ΔΕΠ. Επίσης, συμμετέχει ένας εκπρόσωπος του Ε.Ε.ΔΙ.Π, ΕΤΕΠ, όταν συζητούνται θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του κλάδου τους.

3. **Διοικητικό Συμβούλιο.** Αποτελείται από τον πρόεδρο και τον αναπληρωτή πρόεδρο του Τμήματος, τους διευθυντές των Τομέων, δύο προπτυχιακούς και έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης, συμμετέχει ένας εκπρόσωπος του Ε.Ε.ΔΙ.Π./Ε.Τ.Ε.Π., όταν συζητούνται θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του κλάδου τους.

4. Γραμματεία Τμήματος

Δέχεται τους φοιτητές για κάθε γραμματειακή υποστήριξη και παροχή πληροφοριών σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους και διεκπεραιώνει τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Στεγάζεται στο μεταβατικό κτήριο της Διοίκησης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και λειτουργεί καθημερινά. Δέχεται τους φοιτητές Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή από τις 10 π.μ. έως τις 1 μ.μ. (τηλ. 26510 97181, email: gramisar@cc.uoi.gr).

Πρυτανεία:

Πρύτανης, Ιωάννης Γεροθανάσης

Αντιπρυτάνεις, Γεώργιος Παπαγεωργίου, Σωτήρης Λουκάς, Δημήτρης Στεφάνου

Κοσμητεία:

Κοσμήτορας, Μιχάλης Κορδώσης

Προεδρία Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας:

Πρόεδρος, Βασίλης Νιτσιάκος

Αντιπρόεδρος, Αμαλία Βλαχοπούλου

Γραμματέας, Θεοδώρα Θεοχάρη

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

The history of the United States of America is a story of growth and development. It begins with the first settlers who came to the continent in search of a new home. These settlers, known as the Pilgrims, established the first permanent English colony in 1620. Over the years, more and more people came to the United States, and the country grew in size and population. The American Revolution was a turning point in the country's history. It was a war for independence from Great Britain, and it resulted in the United States becoming a sovereign nation. The Constitution was written in 1787, and it established the framework for the government of the United States. The country has since grown into a powerful nation, with a rich culture and a strong economy. It has played a leading role in world affairs, and it has been a source of inspiration for people all over the world. The history of the United States is a story of hope and achievement, and it is a story that continues to inspire us today.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ:

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Υπ.) (108 διδακτικές μονάδες)

α) Ιστορία – Γεωγραφία (63 δ.μ)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία	9
Ρωμαϊκή Ιστορία	6
Βυζαντινή Ιστορία	9
Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	12
Βαλκανική Ιστορία	6
Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία	9
Γεωγραφία	9
Επιγραφική	3
Σύνολο δ.μ	63

β) Αρχαιολογία (18 δ.μ)

Προϊστορική Αρχαιολογία	3
Κλασική Αρχαιολογία	3
Βυζαντινή Αρχαιολογία	3
Ιστορία της Τέχνης	3
Και από τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα κατά την προτίμηση του φοιτητή	6
Σύνολο δ.μ	18

γ) Μαθήματα άλλων Τμημάτων (27 δ.μ)

Αρχαία Ελληνικά	9
Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία	3
Νέα Ελληνική Φιλολογία	6
Φιλοσοφία	3
Λατινικά	3
Παιδαγωγικά	3
Σύνολο δ.μ	27

2. ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Επ. Υπ.) (36 δ.μ)*

Α' ομάδα: Μαθήματα των Τομέων Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας, Νεώτερης Ιστορίας και Λαογραφίας (Ιστορία, Επιγραφική, Λαογραφία)	15
Β' ομάδα: Κλασική Φιλολογία (Αρχαία Ελληνικά, Λατινικά), Νεοελληνική και Μεσαιωνική Φιλολογία, Γλωσσολογία	9
Γ' ομάδα:	
1. Αρχαιολογία (Φιλοσοφία, Ψυχολογία, Παιδαγωγικά από Φ.Π.Ψ.)	9
2. Μαθήματα άλλων Σχολών**	3
Σύνολο δ.μ.	36
Ξένη Γλώσσα: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά	12
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ δ.μ.	156

* Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει ελεύθερα τα μαθήματα της Α' και Β' ομάδας. Στα μαθήματα της Γ' ομάδας δεν μπορεί να παρακολουθήσει πάνω από μια φορά τον ίδιο διδάσκοντα των άλλων Τμημάτων.

** Γίνεται σύσταση για το μάθημα της Πληροφορικής.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Επ. Υπ.	=	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
ΙΑ	=	Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Ιστ	=	Ιστορική Κατεύθυνση
Πτ	=	Επί πτυχίω
ΠΤΔΕ	=	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Σ	=	Σεμινάριο
Υπ.	=	Υποχρεωτικό
Φ	=	Τμήμα Φιλολογίας
ΦΠΨ	=	Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας
δ.μ.	=	διδασκτικές μονάδες

* Τα μαθήματα που έχουν αστερίσκο (*) δεν διδάσκονται για το αναφερόμενο χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο είτε λόγω εκπαιδευτικής ή άλλης μορφής άδειας του διδάσκοντος, είτε λόγω πρόσθετων διοικητικών καθηκόντων, είτε λόγω διδασκαλίας σε μεταπτυχιακά σεμινάρια του Τμήματος.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ:
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Υπ.) (108 διδακτικές μονάδες)
α) Αρχαιολογία (63 δ.μ.)

Προϊστορική Αρχαιολογία	15
Κλασική Αρχαιολογία (ή Ρωμαϊκή)	18
Βυζαντινή Αρχαιολογία (ή Μεταβυζαντινή)	18
Ιστορία της Τέχνης	12
Σύνολο δ.μ	63

β) Ιστορία – Γεωγραφία (24 δ.μ)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία	3
Ρωμαϊκή Ιστορία	3
Βυζαντινή Ιστορία	3
Νεώτερη Ελληνική Ιστορία	3
Ευρωπαϊκή Ιστορία	3
Βαλκανική Ιστορία	3
Γεωγραφία	3
Επιγραφική	3
Σύνολο δ.μ	24

γ) Μαθήματα άλλων Τμημάτων (24 δ.μ)

Αρχαία Ελληνικά	9
Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία ή Νέα Ελληνική Φιλολογία	6
Φιλοσοφία	3
Λατινικά	3
Παιδαγωγικά	3
Σύνολο δ.μ	24

3. ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Επ. Υπ.) (33 δ.μ.)

Α' ομάδα: μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	12
Β' ομάδα: μαθήματα Κλασικής Φιλολογίας (Αρχαία ή Λατινικά)	6
Γ' ομάδα: μαθήματα Ιστορίας, Επιγραφικής, Λαογραφίας, Νεοελληνικής Φιλολογίας, Γλωσσολογίας, και Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας, Παιδαγωγικών από το Τμήμα Φ.Π.Ψ.	12
Μαθήματα άλλων Σχολών*	3
Σύνολο δ.μ	33
Ξένη Γλώσσα: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά	12
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ δ.μ.	156

* Γίνεται σύσταση για το μάθημα της Πληροφορικής

*Οι φοιτητές μπορεί να επιλέξει ελεύθερα τα μαθήματα της Α' και Β' ομάδας. Στα μαθήματα Γ' ομάδας δεν μπορεί να παρακολουθήσει πάνω από μια φορά τον ίδιο διδάσκοντα των άλλων Τμημάτων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ**A' ΕΞΑΜΗΝΟ**

1. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία
2. Εισαγωγή στις Βυζαντινές Σπουδές
3. Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία
4. Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία
5. Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ιστορία
6. Εισαγωγή στην Λαογραφία
7. Αρχαία Ελληνικά
8. Ξένη Γλώσσα

B' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Εισαγωγή στην Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
2. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία
3. Εισαγωγή στις Βαλκανικές Σπουδές
4. Εισαγωγή στην Ιστορία της Νεώτερης Τέχνης
5. Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
6. Εισαγωγή στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
7. Λατινικά
8. Ξένη γλώσσα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
2. Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία
3. Βαλκανική Ιστορία
4. Ρωμαϊκή Ιστορία
5. Λαογραφία
6. Αρχαία Ελληνικά (Ιστοριογραφία)
7. Νεοελληνική Λογοτεχνία
8. Ξένη Γλώσσα

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Βυζαντινή Ιστορία
2. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία
ή Ιστορία της Φιλοσοφίας
3. Προϊστορική ή Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Επιλογή από ομάδα Α'
5. Επιλογή από ομάδα Α'
6. Επιλογή από ομάδα Β'

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
2. Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία
3. Επιλογή από ομάδα Α'
4. Επιλογή από ομάδα Β'
5. Επιλογή από ομάδα Γ'

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Αρχαία Ελληνική Ιστορία
2. Βυζαντινή Ιστορία
3. Αρχαία Ελληνικά
(Όμηρος, Τραγωδία)
4. Εισαγωγή στη Βυζαντινή
Λογοτεχνία
5. Επιγραφική
6. Ξένη Γλώσσα

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Αρχαία Ελληνική Ιστορία
2. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
3. Κλασική Αρχαιολογία
4. Επιλογή από ομάδα Α'
5. Επιλογή από ομάδα Β'
6. Επιλογή από ομάδα Γ'

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παιδαγωγικά
2. Λαογραφία
3. Επιλογή από ομάδα Α'
4. Επιλογή από ομάδα Γ'
5. Επιλογή από ομάδα Γ'

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Αρχαία Ελληνικά (Ιστοριογραφία)
5. Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
ή Μεσαιωνική Λογοτεχνία
6. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία
7. Ιστορία της Τέχνης
8. Ξένη γλώσσα

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Ιστορία της Τέχνης
5. Εισαγωγή στην Φιλοσοφία
ή Ιστορία της Φιλοσοφίας
6. Επιλογή από ομάδα Β'

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Κλασική Αρχαιολογία
2. Επιλογή από ομάδα Α'
3. Επιλογή από ομάδα Γ'
4. Επιλογή από ομάδα Γ'
5. Επιλογή από ομάδα Γ'

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Αρχαία Ελληνικά
(Όμηρος, Τραγωδία)
5. Ιστορία Νεώτερης Τέχνης
6. Επιγραφική
7. Ξένη Γλώσσα

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Παιδαγωγικά
5. Επιλογή από ομάδα Α'
6. Επιλογή από ομάδα Β'

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Βυζαντινή Αρχαιολογία
2. Επιλογή από ομάδα Α'
3. Επιλογή από ομάδα Α'
4. Επιλογή από ομάδα Γ'
5. Επιλογή από ομάδα Γ'

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1. <i>Introduction</i>	2. <i>Methodology</i>
3. <i>Conceptual Framework</i>	4. <i>Research Design</i>
5. <i>Data Collection</i>	6. <i>Data Analysis</i>
7. <i>Results</i>	8. <i>Discussion</i>
9. <i>Conclusion</i>	10. <i>References</i>

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1. <i>Introduction</i>	2. <i>Methodology</i>
3. <i>Conceptual Framework</i>	4. <i>Research Design</i>
5. <i>Data Collection</i>	6. <i>Data Analysis</i>
7. <i>Results</i>	8. <i>Discussion</i>
9. <i>Conclusion</i>	10. <i>References</i>

1. <i>Introduction</i>	2. <i>Methodology</i>
3. <i>Conceptual Framework</i>	4. <i>Research Design</i>
5. <i>Data Collection</i>	6. <i>Data Analysis</i>
7. <i>Results</i>	8. <i>Discussion</i>
9. <i>Conclusion</i>	10. <i>References</i>

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ.	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΙΑΕ	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
131	Ιστορία των θεσμών της αρχαίας Σπάρτης	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ	Ε', Φιλ. (Επ. Υπ.)
117	Οι Σπαρτιάτες μεταρρυθμιστές του 3 ^{ου} αι. π.Χ.	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ	Ε', Ζ', Πτ. Ι-Α, (Επ. Υπ.)
103	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Κ. ΛΙΑΜΠΗ	Α' (Υπ.)
133	Ελληνιστική Αθήνα: από την επικράτηση των Μακεδόνων έως την κατάλυση της ανεξαρτησίας της από τον Οκταβιανό	Κ. ΛΙΑΜΠΗ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
ΕΠΙ	ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ		
154	Επιγραφές Ηπείρου	Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
157	Επιγραφές με θρησκευτικό χαρακτήρα	Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ	Ε', Ζ', Πτ. Ι-Α, Φιλ. (Επ. Υπ.)
ΙΡΩ	ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
172β	Ο αυτοκρατορικός θεσμός κατά την περίοδο της ηγεμονίας (27 π.Χ. – 284 μ.Χ.)	Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ	Γ' (Υπ.)
198	Το διοικητικό σύστημα των Ρωμαϊκών επαρχιών, Ι. Σφαιρική θεώρηση	Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.), (Σ)
ΙΒΥ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
273	Φραγκοκρατία	Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ	Ε' (Υπ.), Φιλ., (ΜΝΕΦ)
263	Σχέσεις Βυζαντίου με Κεντρική Ασία	Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ	Ε', Ζ', Πτ.

	και Άπω Ανατολή		(Επ. Υπ.), (Σ)
211	Η αυτοκρατορία της Νίκαιας (1204-1261)	Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	Ε' (Υπ.) (Ιστ.)
258	Η Βυζαντινή Κύπρος	Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ. Υπ.), (Σ)
201	Εισαγωγή στις Βυζαντινές Σπουδές	ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Α' (Υπ.)
264	Η συγκρότηση και η δομή της Βυζαντινής αριστοκρατίας (9 ^{ος} -12 ^{ος} αι.)	ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ. Υπ.), (Σ)
ΠΑ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΡΑΒΩΝ		
901	Εισαγωγή στις Ελληνοαραβικές σπουδές	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ. Υπ.), Ι-Α, Φιλ., ΦΠΨ
905	Η ελληνική διανόηση στον αραβικό πολιτισμό	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ. Υπ.), Ι-Α, Φιλ., ΦΠΨ
ΙΒΑ	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
313	Βαλκανική Ιστοριογραφία (19 ^{ος} -20 ^{ος} αιώνας)	Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Γ' (Υπ.)
315	Αιρέσεις στα Βαλκάνια τον ύστερο Μεσαίωνα	Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ. Υπ.)
ΙΕΠ	ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
401	Εισαγωγή στην ιστορία της Μεσαιωνικής Δύσης (4 ^{ος} - 15 ^{ος} αι.)	Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ	Α' (Υπ.)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΑΕ 131 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΣΠΑΡΤΗΣ

(Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ)

Το πολίτευμα της Σπάρτης. Η μεγάλη ρήτρα. Οι βασιλείς. Η γερουσία και οι έφοροι. Η Απέλλα. Οι κοινωνικές ομάδες.

Η διδασκαλία γίνεται με βάση τις πηγές και κυρίως την «Λακεδαιμονίων Πολιτεία» του Ξενοφώντος και το βίο του Πλούταρχου «Λυκούργος».

ΙΑΕ 117 ΟΙ ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 3^{ου} ΑΙ. π.Χ.

(Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ)

Το επαναστατικό κίνημα των δύο Σπαρτιατών βασιλέων, Άγη Δ' και Κλεομένη Γ'. Οι κοινωνικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις τους. Η διδασκαλία γίνεται με βάση τις πηγές και κυρίως τους *Βίους* των βασιλέων αυτών που συνέγραψε ο Πλούταρχος.

ΙΑΕ 103 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Κ. ΛΙΑΜΠΗ)

Στο μάθημα εξετάζεται η πολιτική ιστορία της Ελλάδος από την άνοδο των Πρωτοελλήνων μέχρι και το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου. Βασικούς άξονες θα αποτελέσουν, η επισκόπηση των χρονικών, αλλά και των θεματικών ενοτήτων (βαθμιαία διαμόρφωση και εξέλιξη των πολιτευμάτων, θεσμοί, κοινωνική και οικονομική διάρθρωση των πόλεων-κρατών). Παράλληλα θα παρουσιαστούν οι αρχαίες πηγές (φιλογικές, επιγραφικές, νομισματικές) και θα συζητηθούν οι μέθοδοι προσέγγισης και αξιολόγησής τους.

ΙΑΕ 133 ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΕΩΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΚΤΑΒΙΑΝΟ

(Κ. ΛΙΑΜΠΗ)

Η μάχη της Χαιρωνείας και η συνακόλουθη επικράτηση των Μακεδόνων στην νοτιότερη Ελλάδα δεν επέφεραν το τέλος της ελληνικής «πόλεως». Άν και απωλέσθη ο κυρίαρχος ρόλος της στα πολιτικά πράγματα, η «πόλις» συνέχισε να υφίσταται, δίχως να μειώνεται το ενδιαφέρον των πολιτών για την πολιτική. Η Αθήνα, κατά την ελληνιστική περίοδο, όπως τεκμαίρεται από τις σύγχρονες φιλογικές, επιγραφικές και νομισματικές πηγές, παρ' ότι καταργήθηκε ως υπερδύναμη, δεν έπαυσε να είναι αυτόνομη, να λειτουργεί πολιτικά —με εμφανή πλέον εσωστρέφεια— και

παράλληλα να αποτελεί ύψιστο πνευματικό κέντρο έως την κατάλυση της ανεξαρτησίας της από τον Ονταβιανό.

Εργασίες προαιρετικές.

ΕΠΙ 154 ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ)

Μελέτη επιγραφών σχετικών με την Ιστορία, την Ιστορική Γεωγραφία, τους θεσμούς και γενικά τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο της αρχαίας Ηπείρου από την εποχή της βασιλείας μέχρι και την αυτοκρατορική περίοδο.

Επισκόπηση της Ιστορίας της Ηπείρου από την προϊστορική περίοδο έως την κατάκτηση από τους Ρωμαίους. Ο αποικισμός. Η πολιτική συγκρότηση στο χώρο της Ηπείρου. Οι θεσμοί. Τα μεγάλα κοινά. Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις του τέλους του 5ου αι. π.Χ. Η συμμαχία των Απειρωτών. Πολιτική συγκρότηση και Ιστορική Γεωγραφία της Ηπείρου μέσα από τους καταλόγους των θεαροδόκων της Επιδάουρου και του Άργους. Το κοινόν των Απειρωτών. Το Έθνος των Απειρωτών και η πόλις της Μαγνησίας του Μαιάνδρου. Η καταστροφή του 167 π.Χ. και οι συνέπειες για τον ηπειρωτικό χώρο. Το κοινόν των Θεσπρωτών σύμφωνα με τις πρόσφατες αποκαλύψεις.

Ο ιδιωτικός βίος. Η οικογένεια και η θέση της γυναίκας στην αρχαία Ήπειρο. Απελευθερώσεις δούλων : διαδικασίες απελευθέρωσης δούλων στην αρχαία Ήπειρο. Έμφαση στην διάλεκτο των ηπειρωτικών επιγραφών και την ανθρωπωνυμία.

Ασκήσεις στη μελέτη εκτύπων. Πρακτικές ασκήσεις και εργασίες μέσα από το αρχείο των εκτύπων και την τράπεζα βιβλιογραφίας του «Προγράμματος επιγραφών Ηπείρου».

ΕΠΙ 157 ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΜΕ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ)

Δημόσιες και ιδιωτικές λατρείες. Εισαγωγή νέας λατρείας σε μια πόλη. Τέλεση της λατρείας: οι λιτανείες, οι πομπές, η θυσία, τρόποι θυσίας, είδος του θύματος. Το «προσωπικό» ενός ναού: ο ιερέας και άλλα μέλη του ιερατείου. Ίδρυση νέου ναού. Εγκαίνια ναού.

ΙΡΩ 172β Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ (27 π. Χ. – 284 μ.Χ.) (Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ)

Τα θεμέλια (νομικά, κοινωνικά, θρησκευτικά) της εξουσίας του Ηγεμόνα. – Η κεντρική αυτοκρατορική διοίκηση στη Ρώμη. – Ζητήματα πολιτικής των τεσσάρων δυναστειών: Ιουλιο-Κλαυδιανοί, Φλάβιοι, Αντωνίνοι, Σεβήροι.

IPW 198 ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΪΚΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ,

I. ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ (Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ)

Οι επαρχίες κατά τους χρόνους της *Respublica*. — Οι *leges provinciae*. — *Promagistrati*, τοπικές αρχές και μεταξύ τους σχέσεις. — Το καθεστώς των πόλεων. — Η επαρχιακή διοίκηση της Ηγεμονίας. — Κριτήρια κατηγοριοποίησης και νέα τυπολογία. — Εξέλιξη της σύνθεσης του Ρωμαϊκού διοικητικού προσωπικού. — “*Pax et Securitas*”. — Αυτοκρατορική λατρεία και τοπικές δομές. — Οι αυτοκρατορικές γαίες στις επαρχίες.

Σεμιναρικό μάθημα, με εκπόνηση γραπτής εργασίας. Απαιτείται τουλάχιστον στοιχειώδης κατανόηση της Λατινικής γλώσσας και πολύ καλή γνώση μιας από τις παρακάτω σύγχρονες γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά.

IBY 273 ΦΡΑΓΓΚΟΚΡΑΤΙΑ (Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ)

Η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους. Φραγκική εξόρμηση στον Ελλαδικό χώρο. Κατάληψη της ανατολικής Ελλάδας και Πελοποννήσου. Ο αγώνας στη Μ. Ασία. Συμβίωση Ελλήνων και Φράγκων. Η Ορθόδοξη Εκκλησία υπό τους Φράγκους.

IBY 263 ΣΧΕΣΕΙΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΜΕ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗ

(Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ)

Επαφές Βυζαντινών με Ευθαλίτες Ούννους, Δυτικούς Τούρκους και άλλους λαούς της Κεντρικής Ασίας. Βυζαντινές πρεσβείες στην Κίνα. Δρόμοι του μεταξιού. Εμπόριο μέσω χειρσαίου και θαλασσινού δρόμου. Μεσαιωνικές πηγές για την Κεντρική Ασία και την Άπω Ανατολή.

IBY 211 Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ (1204-1261) (Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ)

Στο μάθημα γίνεται μια συστηματική και σε βάθος μελέτη της περιόδου 1204-1261. Εξετάζεται το μεγάλο θέμα της Δ' Σταυροφορίας και οι συνέπειές της στο βυζαντινό κόσμο. Μελετάται η σύσταση και η εξάπλωση της Αυτοκρατορίας της Νίκαιας μέχρι την αποκατάσταση του 1261. Ως φροντιστήριο στο μάθημα γίνεται μελέτη και ιστορική ανάλυση κειμένων των ιστορικών Νικήτα Χωνιάτη, Γεωργίου Ακροπολίτη και Γεωργίου Παχυμέρη.

IBY 258 Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΥΠΡΟΣ (Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ)

Η ιστορία, η οικονομική ζωή, και η ακμή του μοναχισμού και της τέχνης στην βυζαντινή αυτή επαρχία, που γνώρισε για τρεις αιώνες την ουδετερότητα μεταξύ του Βυζαντίου και των Αράβων, αποτελούν τα κύρια αντικείμενα του σεμιναρικού αυτού μαθήματος.

Οι φοιτητές παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα και αναλαμβάνουν και παρουσιάζουν εργασίες για τη σύνθεση των οποίων είναι αναγκαία η γνώση μιας ξένης γλώσσας.

Απαιτείται συνεννόηση με τον διδάσκοντα πριν από την επιλογή του μαθήματος.

IBY 201 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ BYZANTINEΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Γενική βιβλιογραφική ενημέρωση, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικές σειρές και εκδόσεις. Γενικό ιστορικό πλαίσιο της Βυζαντινής Ιστορίας. Πηγές της Βυζαντινής Ιστορίας. Η μετάβαση από την Ύστερη Αρχαιότητα στους Βυζαντινούς χρόνους. Παρουσίαση των βασικών πολιτικών και πολιτειακών θεσμών. Βασικά στοιχεία διοικητικής οργάνωσης. Ο ρόλος του Χριστιανισμού. Επιδράσεις και σχέσεις με Ανατολή και Δύση.

IBY 264 Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑΣ (9^{ος} – 12^{ος} ΑΙ.) (ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Στο συγκεκριμένο σεμινάριο θα εξεταστούν ζητήματα σχετικά με τη δημιουργία και την εξέλιξη της βυζαντινής αριστοκρατίας (καταγωγή, γαιοϊδιοκτησία, οικονομική εξέλιξη) καθώς επίσης ο τρόπος μετάβασής της στην πρωτεύουσα και η νομή της εξουσίας. Θα παρουσιαστούν σημαντικές αριστοκρατικές οικογένειες οι οποίες διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην πολιτική κατάσταση του τέλους της μέσης βυζαντινής περιόδου. Θα εξεταστεί ο ρόλος των αριστοκρατικών οικογενειών και η σχέση τους με τα εκκλησιαστικά ζητήματα και την τέχνη.

ΙΠΑ 901 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΟΑΡΑΒΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Εισαγωγικές παρατηρήσεις – ορισμοί. Κέντρα ερεύνης - Ινστιτούτα. Εγκυκλοπαίδειες, εγχειρίδια, συλλογές κειμένων και επιστημονικά περιοδικά. Εργαλεία έρευνας και πηγές. Τομείς και πεδία ειδίκευσης. Παρελθόν, παρόν και μέλλον των ελληνοαραβικών σπουδών.

ΙΠΑ 905 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΝΟΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΡΑΒΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ (Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Στο μάθημα θα εξεταστούν τα εξής θέματα: Το ιστορικό πλαίσιο της μετάφρασης έργων της ελληνικής γραμματείας στα Αραβικά· λόγοι και παράγοντες που συνετέλεσαν στην ενασχόληση των Αράβων με έργα της ελληνικής διανόησης· η δημιουργία του μεταφραστικού κινήματος· πάτρωνες και μεταφραστικές περίοδοι· ομαδοποιήσεις των μεταφράσεων και η τεχνική τους· η σημασία και η επίδραση της ελληνικής διανόησης στην Ισλαμική σκέψη καθώς και στη διαμόρφωση των επιστημών στην αραβική γλώσσα· παραδείγματα από έργα αραβόφωνων μουσουλμάνων στοχαστών.

ΙΒΑ 313 ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ (19^{ος} - 20^{ος} ΑΙΩΝΑΣ)

(Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Μέσα από κείμενα βαλκανίων ιστορικών, διερευνώνται τα κυριότερα ζητήματα που αφορούν την παραγωγή της ιστορικής γνώσης ενόψει της δημιουργίας του εθνικού κράτους και στο πλαίσιο των κρατικών θεσμών, την επαγγελματικοποίηση του ιστορικού και την κοινωνική λειτουργία της Ιστορίας ως συστατικού του πολιτικού λόγου, κατά το πρότυπο των ιστοριογραφιών των ευρωπαϊκών εθνικών κρατών. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται: α) στην ανάδειξη του (εθνικού) μεσαιωνικού παρελθόντος, β) στη θεσμοθέτηση της Μεσαιωνικής ιστορίας ως ιδιαίτερου αντικειμένου έρευνας και διδασκαλίας και γ) στη διάχυσή της σε ευρύτερα στρώματα μέσω σχολικών εγχειριδίων, ιστορικών μονογραφιών, ημερήσιου/ περιοδικού τύπου, εθνικών εορτών κ.λπ.

ΙΒΑ 315 ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΝ ΥΣΤΕΡΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

(Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Από τον 4^ο αιώνα και μετά οι κοινωνικές και περιφερειακές «διακρίσεις» απέκτησαν κυρίως θρησκευτικό περιεχόμενο. Οι δυϊστικές (μαναχαιτιστικές) αιρέσεις, ειδικότερα ο Βογομίλισμός, μια ηπιότερη μορφή του Παυλικιανισμού, ως απόκλιση από την κυρίαρχη εκδοχή της ορθοδοξίας, αποτέλεσαν τη σημαντικότερη αιτία «διακρίσεων» στο Μεσαίωνα. Η διώξη των Βογόμελων και Παυλικιανών στα μεσαιωνικά κράτη της Βαλκανικής δεν στόχευε τόσο στη φυσική εξόντωσή τους, όπως συνέβη στη Δύση με τους Καθαρούς. Το κοινωνικό πρόβλημα που ανέκυψε αντιμετωπίστηκε από τα πολιτικά και εκκλησιαστικά κέντρα εξουσίας κυρίως με συμβολικούς τρόπους αποκλεισμού των αιρετικών και με προσπάθειες για επανένταξή τους στο ορθόδοξο ποίμνιο.

Το θέμα προσεγγίζεται μέσα από κειμενικές και αρχαιολογικές πηγές.

ΙΕΠ 401 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΔΥΣΗΣ (4^{ος} -15^{ος} ΑΙ.)

(Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ)

Το μάθημα αυτό αποτελεί μία σύντομη ανασκόπηση της ιστορικής και πολιτισμικής εξέλιξης στη δυτική Ευρώπη κατά τη διάρκεια της μεσαιωνικής περιόδου. Θα εξετάσουμε τις επιπτώσεις της εγκατάστασης των γερμανικών φύλων στα ρωμαϊκά εδάφη, την άνοδο της παποσύνης, τις περιφερειακές περιοχές όπως η Αγγλία και η Ιβηρική, την ύπαρξη δύο αυτοκρατοριών, τις Σταυροφορίες, και τις εξελίξεις στο μοναστικό, πολιτιστικό και οικονομικό τομέα.

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2007-2008 *

ΚΩΔ.	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜ.
ΙΝΕ	ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
393	Διοικητική και κοινωνική οργάνωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (15 ^{ος} - αρχές 20 ^{ου} αι.)	ΑΙΜ. ΘΕΜΟΠΟΥΛΟΥ **	Γ' (Υπ.)
356	Το αγροτικό ζήτημα στο νεοελληνικό κράτος (19 ^{ος} – μέσα 20 ^{ου} αιώνων)	ΚΩΝ/ΝΑ ΠΑΝΑΓΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
379	Ιστορική δημογραφία του ελληνικού χώρου (15 ^{ος} – 19 ^{ος} αι.)	Κ. ΚΟΜΗΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
369	Ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας, 1909-1940	Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
401	Κατοχή – Αντίσταση – Εμφύλιος Πόλεμος: Ελληνική Ιστορία, 1941-1949	Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
ΙΕΠ	ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ		
446	Ευρωπαϊκή ιστορία, 18 ^{ος} - 19 ^{ος} αιώνες	Α. ΜΑΧΑΙΡΑ	Γ' (Υπ.)
429	Η περίοδος του ιμπεριαλισμού και της αποικιοκρατίας	ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
430	Προβλήματα και απόψεις γύρω από τις επαναστάσεις τον 19 ^ο αι.	ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)

* Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Τομέα Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων διδάσκουν και στα σεμινάρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών: «Νεώτερη και σύγχρονη ελληνική κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός».

** Το μάθημα δεν θα διδαχθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

INE 393 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ (15^{ος} - αρχές 20^{ου} αι.) (ΑΙΜ. ΘΕΟΜΠΟΥΛΟΥ)

Εξετάζονται η δομή του οθωμανικού κράτους και η σχέση της με τον ιερό νόμο του Ισλάμ, η διοικητική, η στρατιωτική οργάνωση, η οργάνωση του ναυτικού, η απονομή δικαιοσύνης και το σύστημα ιδιοκτησίας της γης. Διερευνώνται επίσης η δομή της οθωμανικής κοινωνίας (μουσουλμανικοί και μη μουσουλμανικοί πληθυσμοί) η εξέλιξή της και η κοινωνική οργάνωση των αγροτικών περιοχών και των αστικών κέντρων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

INE 356 ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ (19^{ος} – ΜΕΣΑ 20^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ) (ΚΩΝ/ΝΑ ΠΑΝΑΓΟΥ)

Το ζήτημα των εθνικών γαιών. Η πρώτη αγροτική μεταρρύθμιση (1871) και οι συνέπειές της. Το πρόβλημα των τσιφλικιών και οι επιπτώσεις του στην εθνική οικονομία. Το αγροτικό κίνημα στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Η μεταρρύθμιση του μεσοπολέμου και οι επιπτώσεις της στην ελληνική οικονομία.

INE 379 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (15^{ος}-19^{ος} αι.)

(Κ. ΚΟΜΗΣ)

Πηγές και μεθοδολογία ιστορικής δημογραφίας: απογραφές, υπομνήματα, περιηγητικά κείμενα, ληξιαρχικά βιβλία, οικιστικό δίκτυο, ύψος και διασπορά του πληθυσμού στο χώρο. Παράγοντες μεταβολής του πληθυσμού: επιδημίες, λιμοί, πόλεμοι, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, μετανάστευση. Επιμέρους δημογραφικά χαρακτηριστικά: σύνθεση του πληθυσμού κατά φύλο και ηλικία, γαμηλιότητα, γεννητικότητα, θνησιμότητα.

INE 369 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, 1909-1940

(Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ)

Εξετάζονται οι πολιτικές αλλαγές, οι γεωπολιτικές ανακατατάξεις, οι οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις που συντέλεσαν στη δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους από το κίνημα στο Γουδί (1909) ως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ειδικότερα στο επίπεδο της πολιτικής εξετάζονται: Η άνοδος του Βενιζελικού κινήματος και η δημιουργία του αστικού κράτους (1911-1914). Οι Βαλκανικοί πόλεμοι και η προσάρτηση των Νέων Χωρών. Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος και ο Εθνικός Διχασμός. Η Μικρασιατική Εκστρατεία. Η περίοδος της αβασίλευτης δημοκρατίας (1924-

1935) και οι αυταρχικές εκτροπές του πολιτεύματος (στρατιωτικά κινήματα, Δικτατορία Παγκάλου, 1925-1926 και Δικτατορία Μεταξά, 1936-1940). Αναλύονται επίσης οι οικονομικοί και κοινωνικοί μετασχηματισμοί, οι οποίοι αποτελούν το αναγκαίο πλαίσιο για την κατανόηση των πολιτικών και κοινωνικών συγκρούσεων της περιόδου: το αγροτικό ζήτημα, η εκβιομηχάνιση, η οικονομική πολιτική, η εγκατάσταση των προσφύγων, η συγκρότηση της εργατικής τάξης.

INE 401 ΚΑΤΟΧΗ-ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ-ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ, 1941-1949 (Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ)

Μετά από μια εισαγωγική διερεύνηση των προβλημάτων περιοδολόγησης και ερμηνείας που παρουσιάζει η ελληνική ιστορία της δεκαετίας του '40, αναλυτικά εξετάζονται οι ακόλουθες ενότητες: Η ελληνική κοινωνία και οικονομία στη δεκαετία του '30. Ο πόλεμος και η τριπλή κατοχή: οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές επιπτώσεις. Η Αντίσταση: αίτια, οργανώσεις, στόχοι, συγκρούσεις. Η απελευθέρωση, οι Βρετανοί και τα Δεκεμβριανά. Από τη Συμφωνία της Βάρκιζας ως τις εκλογές και το δημοψήφισμα του 1946. Οι αστικές δυνάμεις, 1946-1947. ΗΠΑ, ΕΣΣΔ, Βρετανία, Γιουγκοσλαβία, 1946-1947. Το ΚΚΕ, 1946-1947. Η γενίκευση του εμφυλίου, 1947. Οι λεπτές εσωτερικές και εξωτερικές ισορροπίες του 1948. Η ήττα του ΔΣΕ και η λήξη του εμφυλίου. Οι συνέπειες του εμφυλίου.

ΙΕΠ 446 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ, 18^{ος} – 19^{ος} ΑΙΩΝΑΣ (Α. ΜΑΧΑΪΡΑ)

Τίτλος γενικός που υπογορεύτηκε από την ανάγκη να μην απομείνει μετέωρη για τους φοιτητές και χωρίς συνέχεια η διδασκαλία της μεσαιωνικής ιστορίας της Δύσης που πραγματοποιείται κατά το πρώτο έτος των σπουδών τους. Πρόκειται για μια επισκόπηση της ευρωπαϊκής ιστορίας μετά τον Τριακονταετή Πόλεμο, κατά το πέρασμα της Ευρώπης από τους πρώιμους νεότερους χρόνους όπου οι εξελίξεις σηματοδοτούνταν από τις ανακαλύψεις και τη μεταρρύθμιση αλλά και από τις επιβιώσεις των μεσαιωνικών προτύπων διακυβέρνησης και τις αλληπάλληλες δυναστικές διαμάχες στη νεότερη εποχή της ευρωπαϊκής ισορροπίας και της πολιτικής του ρεαλισμού στις διεθνείς σχέσεις. Η ευρωπαϊκή απολυταρχία και τα πρώτα βήματα του κοινοβουλευτισμού στην Αγγλία, η ευρωπαϊκή επέκταση και οι απαρχές της βρετανικής ηγεμονίας, το τέλος του Παλαιού Καθεστώτος και η γαλλική Επανάσταση, η επιστημονική επανάσταση και ο Διαφωτισμός ή ακόμη και αυτή η βιομηχανική επανάσταση πλαισίωσαν αλλά δεν ανέτρεψαν το βασικό αυτό όρο που προέκυψε από τις συνθήκες της Βεσφαλίας (1648) και που υλοποιήθηκε με την κυριαρχία της Γαλλίας στην ηπειρωτική Ευρώπη μέχρι το 1871.

ΙΕΠ 429 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑΣ

(ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ)

Η νέα πολιτική κατάσταση στην Ευρώπη 1851 – 1871, η ενοποίηση της Ιταλίας και της Γερμανίας και ο γαλλογερμανικός πόλεμος. Παγγερμανισμός και αποικιακή πολιτική της Γερμανίας. Ο αποικιακός ιμπεριαλισμός της Ευρώπης και η δημιουργία της Αγγλικής Αυτοκρατορίας. Ο Αμερικανικός ιμπεριαλισμός. Η φυσιογνωμία των μεγάλων κρατών της Ευρώπης ως το 1914.

ΙΕΠ 430 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΝ 19° ΑΙΩΝΑ (ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ)

Οι ιδέες της γαλλικής Επανάστασης και η επίδρασή τους στις επαναστάσεις του 19^{ου} αι. Η «επανάσταση» στην Αγγλία (βιομηχανική), στο Βέλγιο, στην Πολωνία, στο Παρίσι, στη Λατινική Αμερική. Η κατάσταση στην Ευρώπη πριν από την περίοδο των επαναστατικών κινημάτων. Οι τύποι των επαναστάσεων. Η έννοια της εθνότητας και τα εθνικά κινήματα. Ανάλυση των απόψεων και των θεωριών για τις επαναστάσεις που έγιναν και γι' αυτές που δεν έγιναν. Συνέπειες των επαναστάσεων διεθνώς. Οι σοσιαλιστικές ιδέες και η επίδρασή τους στην ευρωπαϊκή κοινωνία της εποχής.

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΑΠΡ	ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
501	Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία. Πολιτισμοί προϊστορικού Αιγαίου από την Εποχή του Λίθου ως το τέλος της Εποχής του Χαλκού	Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	Α' (Υ)
505	Πολιτισμοί των λαών της Μ. Ανατολής (Χετταίοι, Σουμέριοι, Βαβυλώνιοι, Ασσύριοι)	Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	Γ' (Υ)
512α	Η Αρχαιολογία της ανθρώπινης εξέλιξης	Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
583*	Αττική προϊστορία (από τη νεολιθική εποχή μέχρι το τέλος της Χαλκοκρατίας)	Ι. ΛΩΛΟΣ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
526*	Μυκηναϊκός πολιτισμός. Ακροπόλεις, αρχιτεκτονική ανακτόρων – οικισμών	Ι. ΛΩΛΟΣ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
ΑΚΛ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
601	Εισαγωγή στην κλασική Αρχαιολογία και Τέχνη (1100-31 π.Χ.)	Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ	Α' (Υ) Α' + Β' τμήμα
605	Γεωμετρική και Αρχαϊκή Τέχνη (Γενική επισκόπηση)	Χ. ΣΟΥΛΗ	Γ' (Υ)
623	Κεραμική: Αττικός Μελανόμορφος ρυθμός	Χ. ΣΟΥΛΗ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
622	Κεραμική-Αγγειογραφία-Ζωγραφική της αρχαϊκής περιόδου	Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	Ε', Ζ', ΠΤ'. (Επ.Υπ.)
688	Μεταλλοτεχνία	Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
651	Ελληνιστική Τέχνη	Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ	Ε', Ζ'

			(Επ.Υπ.)
690α	Οικισμοί και Πόλεις στην αρχαία Ελλάδα	Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
626	Αρχιτεκτονικά γλυπτά της αρχαϊκής περιόδου	Β.ΠΑΠΠΑ	Ε', Ζ', (Επ.Υπ.)
684	Ταφικά μνημεία των πρώιμων και κλασικών χρόνων	Β. ΠΑΠΠΑ	Ε', Ζ', ΠΤ + Φιλολογίας (Επ.Υπ.)
ΑΒΥ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
703	Εισαγωγή στην παλαιοχριστιανική και βυζαντινή αρχιτεκτονική	ΑΓΓ. .ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ	Γ '(Υ)
743*	Μεταβυζαντινές φορητές εικόνες (15 ^{ος} 16 ^{ος} αι.)	ΑΓΓ. .ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
739	Βυζαντινές φορητές εικόνες Ι (6 ^{ος} -11 ^{ος} αι.)	Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
721	Μνημειακή ζωγραφική μεσοβυζαντινής περιόδου 9 ^{ος} -11 ^{ος} αι.	Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
750α	Γλυπτική -Μικροτεχνία ΙΙ	ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ	Ε', Ζ', (Επ.Υπ.)
719	Μνημειακή ζωγραφική παλαιοχριστιανικής περιόδου	ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
751	Βυζαντινά εικονογραφημένα χειρόγραφα ΙΙ	ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
705	Εισαγωγή στην παλαιοχριστιανική και βυζαντινή μνημειακή ζωγραφική	ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	Ε', μόνο Ιστορικό
ΙΝΤ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
816	Επισκόπηση της Ευρωπαϊκής τέχνης από την Πρώιμη Αναγέννηση έως και το Ροκοκό (15 ^{ος} – 18 ^{ος} αι.)	Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ	Γ '(Υ)

809	Νεοελληνική τέχνη (18 ^{ος} -19 ^{ος})	Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)
	Ιστορία Νεότερης Τέχνης	Διδάσκων με Π.Δ. 407/80	Ε', Ζ' (Επ.Υπ.)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Α' ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΡ 501 **ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΛΙΘΟΥ ΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ** (Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ-ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Παρακολουθείται η εξέλιξη της Προϊστορικής Αρχαιολογίας ως ιδιαίτερου κλάδου. Αναλύονται βασικά θέματα, όπως η ορολογία, η μεθοδολογία, οι τεχνικές, τα συστήματα και οι μέθοδοι χρονολόγησης αρχαιολογικών στρωμάτων και ευρημάτων, που χρησιμοποιούνται στην Προϊστορική δραστηριότητα και της διαδοχής των πολιτισμών στην Ηπειρωτική Ελλάδα και στον Αιγαϊακό χώρο κατά την Εποχή του Λίθου και κατά την Εποχή του Χαλκού (μέχρι το 1100 π.Χ. περίπου).

ΑΠΡ 505 **ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ Μ. ΑΝΑΤΟΛΗΣ (ΧΕΤΤΑΙΟΙ, ΣΟΥΜΕΡΙΟΙ, ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΙ, ΑΣΣΥΡΙΟΙ)** (ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και γνωριμία με τους μεγάλους πολιτισμούς των Λαών της Ανατολής (Σουμερίων, Βαβυλωνίων κ.ά.) και ο συσχετισμός τους με τους πολιτισμούς του ελληνικού προϊστορικού Αιγαίου.

ΑΠΡ 512α **Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ** (Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ)

Το μάθημα επικεντρώνεται στα αρχαιολογικά σε μικρότερο βαθμό, ανθρωπολογικά δεδομένα και προβλήματα που αφορούν στην εξέλιξη των ανθρωπινων κοινωνιών, από τους Αυστραλοπιθήκους (4-5 εκατομμύρια χρόνια πριν από σήμερα) μέχρι την εμφάνιση και εξάπλωση των ανατομικά σύγχρονων ανθρώπων τα τελευταία 100.000 χρόνια.

ΑΠΡ 583* **ΑΤΤΙΚΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ (ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΧΑΛΚΟΚΡΑΤΙΑΣ)** (Ι. ΛΩΛΟΣ)

*Το μάθημα δεν θα διδαχθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας

ΑΠΡ 526* **ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ. ΑΚΡΟΠΟΛΕΙΣ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ-ΟΙΚΙΣΜΩΝ** (Ι. ΛΩΛΟΣ)

*Το μάθημα δεν θα διδαχθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας

Β' ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**ΑΚΛ 601 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ (1100 - 31 π.Χ.)**
(Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ)

Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει μια εισαγωγική περιγραφή των σημαντικότερων τομέων της κλασικής Αρχαιολογίας με βάση τα γενικώς αποδεκτά δεδομένα και πορίσματα της έρευνας. Μετά από εισαγωγικές αναφορές για το πλαίσιο της κλασικής αρχαιολογίας εξετάζονται τα αντιπροσωπευτικά έργα της τέχνης σε όλες τις εκφάνσεις της : της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, της κεραμικής και της μεταλλοτεχνίας. Με την παρουσίαση, την ανάλυση και την ερμηνεία του κάθε τύπου μνημείου διαγράφεται η εξελικτική πορεία της τέχνης και σκιαγραφείται η γενική εικόνα της γεωμετρικής, της αρχαϊκής, της κλασικής και της ελληνιστικής εποχής.

ΑΚΛ 605 ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ)
(ΧΡ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ)

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρακολουθήσει την εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής τέχνης στους πρώτους αιώνες των ιστορικών χρόνων που οριοθετούνται από το 1050 π.Χ. έως το 480 π.Χ. και είναι γνωστή στην έρευνα ως Γεωμετρική και Αρχαϊκή Περίοδος.

Η θεώρηση της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής Τέχνης γίνεται μέσα από τις τρεις βασικές κατηγορίες μνημείων, την αγγειογραφία, τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική. Επισημαίνονται τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά της κάθε κατηγορίας μνημείων και κάθε έργου των δημιουργών της ώστε να καταστεί σαφής η εικόνα της εξελικτικής πορείας της τέχνης των Γεωμετρικών και Αρχαϊκών χρόνων. Παράλληλα γίνεται προσπάθεια η θεώρηση της τέχνης να δοθεί μέσα από τις ειδικές ιστορικές και κοινωνικοπολιτικές συνθήκες που σφραγίζουν τη Γεωμετρική και την Αρχαϊκή Περίοδο.

ΑΚΛ 623 ΚΕΡΑΜΙΚΗ: ΑΤΤΙΚΟΣ ΜΕΛΑΝΟΜΟΡΦΟΣ ΡΥΘΜΟΣ
(ΧΡ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ)

Προηγείται σύντομη επισκόπηση της Αγγειογραφίας των αρχαϊκών χρόνων και ακολουθεί η μελέτη ενός από τα σημαντικότερα κεραμικά εργαστήρια των χρόνων αυτών, όπως είναι το Αττικό. Πρόκειται για το αντιπροσωπευτικότερο εργαστήριο ως προς τα σχήματα των αγγείων, την τεχνική τους, το θεματολόγιο και τους τεχνίτες που τα κατασκεύασαν και τα διακόσμησαν, αγγειοπλάστες και αγγειογράφους.

Προβάλλονται και μελετώνται χρονολογικά αντιπροσωπευτικά αγγεία του Αττικού Μελανόμορφου ρυθμού από το 630 π.Χ. έως και τα μέσα του 5ου αι. π.Χ. Παράλληλα θίγονται θέματα τεχνοτροπικής ανάλυσης και εικονογραφίας, ερμηνείας των μυθολογικών παραστάσεων και σκηνών της καθημερινής ζωής.

Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε ορισμένες κατηγορίες μελανόμορφων αγγείων, όπως είναι οι Παναθηναϊκοί αμφορείς, οι Νικοσθενικού τύπου αμφορείς και τα Τυρρηνικά αγγεία, και επισημαίνεται η επιρροή του αττικού κεραμικού εργαστηρίου στις αγορές της Δύσης και του Εύξεινου Πόντου, καθώς και η επίδρασή του στα άλλα σύγχρονα κεραμικά εργαστήρια της Ηπειρωτικής και Νησιωτικής Ελλάδος.

ΑΚΑ 622 ΚΕΡΑΜΙΚΗ-ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΪΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Παρουσίαση των τοπικών εργαστηρίων κεραμικής 7^{ου} και 6^{ου} αι. π.Χ. Τυπολογία-Θεματογραφία. Εξετάζονται παράλληλα ζητήματα της αρχαίας Ελληνιστικής ζωγραφικής με βάση τα σωζόμενα έργα

ΑΚΑ 688 ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ (Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Τεχνογνωσία των μετάλλων. Μέθοδοι κατασκευής μεταλλικών αντικειμένων από χαλκό, σίδηρο και άργυρο. Κατηγορίες έργων (σκεύη, όπλα, κοσμήματα, αντικείμενα καλλωπισμού κ.ά.)

ΑΚΑ 651 ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Θίγονται προβλήματα της έρευνας. Διαγράφονται τα στάδια εξέλιξης και οι βασικοί χαρακτήρες της τέχνης των ελληνιστικών χρόνων. Εξετάζονται αντιπροσωπευτικά έργα γλυπτικής, κεραμικής, αγγειογραφίας, αρχιτεκτονικής, πολεοδομίας με στόχο την ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της τέχνης κάθε περιόδου (πρώιμη- μέση- ύστερη ελληνιστική).

ΑΚΑ 690α ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Από τους οικισμούς των Σιτοεινών χρόνων στην αρχαία ελληνική πόλη-κράτος και τους μετασχηματισμούς της. Με χαρακτηριστικά παραδείγματα διαγράφεται η εξέλιξη από την εν δυνάμει ανάπτυξη των οικισμών της υστερογεωμετρικής και αρχαϊκής περιόδου στον κανονικό σχεδιασμό των πόλεων των κλασικών χρόνων (ιπποδάμειο σύστημα) έως το σχηματισμό των μεγαλουπόλεων των ελληνιστικών χρόνων.

ΑΚΛ 626 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΓΛΥΠΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΪΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (Β. ΠΑΠΠΑ)

Τεχνοτροπική εξέταση και εικονογραφική ανάλυση των γλυπτικών συνθέσεων που απεικονίζονται στο γλυπτό διάκοσμο ναών και ναόσχημων οικοδομημάτων των αρχαϊκών χρόνων. Ανάλυση των κοινωνικών, πολιτικών και πνευματικών συνθηκών που οδήγησαν στην επιλογή της συγκεκριμένης παράστασης - αφήγησης και προτεινόμενες ερμηνείες.

ΑΚΛ 684 ΤΑΦΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΪΜΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(Β. ΠΑΠΠΑ)

Εξετάζεται η μορφή των τάφων και των υπέργειων ταφικών μνημείων και σημάτων από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους ως και την κλασική περίοδο. Συνεξετάζονται οι γραπτές μαρτυρίες και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που μαρτυρούν για τα τελετουργικά ταφικά έθιμα και τις κοινωνικές συνθήκες που τα δημιούργησαν.

Γ' ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΒΥ 703 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ (ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ)

Στόχος του μαθήματος είναι να εξεταστούν οι αρχιτεκτονικοί τύποι των μνημείων της Παλαιοχριστιανικής και Βυζαντινής περιόδου. Προηγείται μία γενική εισαγωγή στην ιστορία της έρευνας της Βυζαντινής Αρχιτεκτονικής, ορολογία, υλικά, τεχνικές, δημιουργοί και παραγγελιοδότες μνημείων. Ακολουθεί μία γενική επισκόπηση της Πρωτοβυζαντινής, Μεσοβυζαντινής και Παλαιολόγειας αρχιτεκτονικής.

ΑΒΥ 743* ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΦΟΡΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ 15^{ος}-16^{ος} αι.

(ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ).

Εξετάζεται η ζωγραφική εικόνων στην Κρήτη από τα μέσα του 15ου έως τον 16ο αιώνα. Προηγείται το ιστορικό πλαίσιο της περιόδου και η αξιολόγηση των αρχαικών πηγών. Σχολιάζονται οι αλλαγές στη διαδικασία της καλλιτεχνικής παραγωγής, στην εικονογραφία και τεχνοτροπία. Παρουσιάζονται αναλυτικά οι μεγάλοι ζωγράφοι και το έργο τους.

*Το μάθημα δεν θα διδασχθεί.

ABY 739 **ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΦΟΡΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ Ι (6^{ος}-11^{ος} αι.)** (Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ)

Θα εξεταστεί η τέχνη των πρώτων εικόνων, η τεχνική και η εικονογραφία τους, καθώς και η ανάπτυξη των εργαστηρίων της Κωνσταντινούπολης και της περιφέρειας έως τον 11ο αιώνα.

ABY 721 **ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 9^{ος}-11^{ος} αι.** (Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ)

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μνημειακή ζωγραφική στον 9ο-11ο αι. Θα εξετασθεί το εικονογραφικό πρόγραμμα μετά την αποκατάσταση της Ορθοδοξίας το 843 και έως τα μέσα του 11ου αι., τα τεχνοτροπικά ρεύματα και ο χαρακτήρας της διακόσμησης των μεγάλων μνημείων της Κωνσταντινουπόλεως, στη Νίκαια, στη Θεσσαλονίκη, στον Όσιο Λουκά, καθώς και στις μικρότερες εκκλησίες στην Καστοριά και την Καπαδοκία.

ABY 750α **ΓΛΥΠΤΙΚΗ – ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ** (ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ)

Α: Γλυπτική παλαιοχριστιανικής περιόδου (αγάλματα, ανάγλυφα, σαρκοφάγοι, κιονόκρανα). Παρουσίαση αναγλύφων της μέσης και ύστερης βυζαντινής περιόδου.

Β: 1) Κεραμική: Τεχνική κατασκευής και βασικοί τύποι βυζαντινών κεραμικών σκευών. Η τεχνική της εφυάλωσης και θέματα διακόσμησης εφυαλωμένων σκευών. 2) Νομίσματα: Η αξία και διάδοση του βυζαντινού νομίσματος. Τύποι νομισμάτων, κοπές και εικονογραφία από τον Μ. Κωνσταντίνο μέχρι και τους παλαιολόγειους χρόνους.

ABY 719 **ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ**
(ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ)

Εισαγωγή στις ιστορικές συνθήκες της περιόδου. Οι απαρχές της χριστιανικής τέχνης – Βαπτιστήριο της Δούρας Ευρωπού και ζωγραφική κατακομβών. Παρουσίαση ψηφιδωτών δαπέδων από τους Αγίους Τόπους, την Ελλάδα, την Κύπρο και την Κωνσταντινούπολη. Εξέταση ζωγραφικών συνόλων ή μεμονωμένων έργων (τοιχογραφιών και ψηφιδωτών) από τα Βαλκάνια, την Κύπρο και την Ιταλία.

ABY 751 **ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΙΙ** (ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ)

Παρουσιάζονται εικονογραφημένα χειρόγραφα από τον 11ο έως τον 15ο αιώνα. Εργαστήρια και κέντρα παραγωγής κατά τον 11ο και 12ο αι. Λειτουργικά βιβλία: Ευαγγελιστάρια- Το λεγόμενο διακοσμητικό στυλ - Η περίοδος της λατινικής κατάκτησης - Παλαιολόγειοι χρόνοι.

ABY 705 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ) (Ιστορική κατεύθυνση)

Χαρακτήρας της μνημειακής ζωγραφικής στο Βυζάντιο. Τεχνικές, εικονογραφία, εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχνοτροπία.

Παρουσίαση συνόλων μνημειακής ζωγραφικής από την παλαιοχριστιανική περίοδο (θέματα, νέα τεχνοτροπία), την Εικονομαχία (ανεικονικές διακοσμήσεις), τη μεσοβυζαντινή περίοδο (εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχνοτροπικά ρεύματα), την ύστερη βυζαντινή περίοδο, καλλιτεχνικά κέντρα, Σχολές).

Δ' ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

INT 816 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΚΟΚΟ (15^{ος} -18^{ος} αι.) (Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ)

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιαστούν τα καλλιτεχνικά ρεύματα και οι καλλιτεχνικές τάσεις της Αναγέννησης, του Μανιερισμού, των κλασικιστικών τάσεων στη Γαλλία τον 17ο αιώνα, του Μπαρόκ και του Ροκοκό. Μετά από σύντομη εισαγωγή, για ν' ανιχνεύσουμε τις αφετηρίες της νεότερης ευρωπαϊκής τέχνης από τον Giotto και τον 14ο αι. στην Ιταλία, θα εξετάσουμε, μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα έργων των κυριότερων εκπροσώπων, τους παράγοντες διαμόρφωσης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ρεύματος.

INT 809 ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ (18^{ος}-19^{ος} αι.) (Θ.ΜΑΡΚΑΤΟΥ)

Εξετάζεται η τέχνη που αναπτύχθηκε στα Επτάνησα και στο πλαίσιο της Επτανησιακής Σχολής στις κυριότερες εκφάνσεις της (ζωγραφική, χαρακτική, γλυπτική και νύξεις στην αρχιτεκτονική) με βάση το έργο (θεωρητικό και καλλιτεχνικό) των κυριότερων εκπροσώπων της και σε σχέση με τις ιδιαίζουσες ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες. Εξετάζεται, επίσης, η τέχνη του νεοελληνικού κράτους τον 19^ο αιώνα, με έμφαση στην τέχνη της Ομάδας του Μονάχου.

Έμφαση δίδεται στα εξής: αντικείμενο και αφετηρία της νεοελληνικής τέχνης, πηγές και ιστοριογραφία, ιδεολογικό υπόβαθρο και σχέσεις με το ευρύτερο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο, κατευθύνσεις, θέματα και τάσεις, προβλήματα έρευνας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (Διδάσκων με Π.Δ. 407/86)

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ. ΛΑΟ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
451	Εισαγωγή στη Λαογραφία	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Α' (Υπ.)
455	Η καθημερινή ζωή και κουλτούρα στην παραδοσιακή κοινωνία	Κ. ΜΠΑΔΑ	Γ' (Υπ.)
490	Παραδοσιακή Λαϊκή Τέχνη: Τα έργα των χεριών.	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Γ' (Υπ.)
483	Ιστορική Λαογραφία	Β. ΡΟΚΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
484*	Οικονομική Ανθρωπολογία	Β. ΡΟΚΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
492*	Το Λαογραφικό-Εθνογραφικό Μουσείο. Οι θεωρίες και οι μέθοδοι προσέγγισης.	Κ. ΜΠΑΔΑ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
472*	Παραδοσιακές κοινωνικές δομές	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
470*	Ενδυματολογία: Θεωρητικές προσεγγίσεις. Ερευνητικό και διασωστικό έργο.	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)

*Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Τομέα Λαογραφίας διδάσκουν και στα σεμινάρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών: «Νεώτερη και σύγχρονη ελληνική κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός».

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΛΑΟ 451 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

Γενική αναδρομή στις ιστορικές καταβολές της Επιστήμης της Λαογραφίας στο πλαίσιο μιας προβληματικής για την ιστορικότητα των επιστημών. Εκτενής αναφορά στους προσανατολισμούς της ελληνικής Λαογραφίας σε σχέση με το γενικότερο ιδεολογικό κλίμα και τις συνθήκες μέσα στις οποίες αναπτύχθηκε. Θεματολογία της Λαογραφίας. Κριτική προσέγγιση των κυρίαρχων "σχολών σκέψης" με έμφαση στις εφαρμογές τους. Αναφορά στις σύγχρονες τάσεις και προοπτικές της Λαογραφίας.

ΛΑΟ 455 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Κ. ΜΠΑΔΑ)

Μετά από μια συνοπτική Εισαγωγή για την επιστήμη της Ελληνικής Λαογραφίας προσεγγίζεται η έννοια και το περιεχόμενο του αντικειμένου της. Δίνονται οι διάφορες θεωρητικές και οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις για το λαϊκό πολιτισμό και για τον κοινωνικό του φορέα. Συζητούνται και αξιολογούνται οι διαφορετικές προσεγγίσεις για το αντικείμενο της υλικής ζωής (π.χ. η εθνογραφική προσέγγιση, λαογραφική, ιστορική, ανθρωπολογική κ.λπ.) και προτείνεται μία διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος που στηρίζεται στη θεωρητική άποψη ότι δεν διαμορφώνεται ξεχωριστά η ιστορία του υλικού πολιτισμού και η ιστορία της κοινωνικής και συλλογικής συνείδησης. Με αυτήν την προσέγγιση προωθείται α) η γνώση της ιστορίας της υλικής ζωής και της καθημερινότητας και β) η ανίχνευση της γλώσσας των συμβόλων, αφού γίνει πρώτα κατανοητό ότι τα ίδια τα πράγματα (π.χ. η τροφή, η κατοικία, η ενδυμασία), τα εμπορεύματα, οι λέξεις και τα έθιμα στην κοινωνική τους "κυκλοφορία" δρουν και ως κοινωνικά σύμβολα (για την απόδοση π.χ. της κοινωνικής πραγματικότητας) και ως "διαμεσολαβητές" για τις ίδιες τις κοινωνικές σχέσεις. Στη συνέχεια και με αυτήν την οπτική προσεγγίζονται τα θέματα της διατροφής, της κατοικίας και της ενδυμασίας στην ελληνική παραδοσιακή κοινωνία (από τον 18ο κυρίως αιώνα).

ΛΑΟ 490 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ: ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

(Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

1. Εισαγωγικά. Λαϊκή και αστική τέχνη. Τέχνη-χειροτεχνία: ένα ψευδοπρόβλημα; Οικοτεχνία και επαγγελματική χειροτεχνία. Εργαστηριακή χειροτεχνία. Καλλιτεχνική βιοτεχνία. 2. Τα ιστορικά της ελληνικής λαϊκής τέχνης. Ο χώρος και ο χρόνος. Οι άνθρωποι και τα έργα τους. Η "μύηση" στην επαγγελματική παράδοση. Οι μεγάλοι μάστορες. Οι πλανόδιοι τεχνίτες. 3. Η δημιουργία. Εργαλεία και προϊόντα. Η ποίηση και η "ποίηση" των έργων της λαϊκής τέχνης. Δουλειά και τέχνη.

Πρακτικές ανάγκες - χρηστικές μορφές και καλλιτεχνική βούληση - αισθητικές λειτουργίες. Τα πρότυπα. Τα σύμβολα. Οι εμπνεύσεις. Οι επιδράσεις. Η τυπική επανάληψη των μορφών. Η δύναμη της “παράδοσης” και της ομάδας. Οι παραλλαγές. Το ζήτημα της πρωτοτυπίας. Επώνυμοι και άγνωστοι δημιουργοί. Οι αποδέκτες. Τρόποι ζωής. 4. Σήμερα: Η σπουδή της παραδοσιακής λαϊκής τέχνης. Η επιστημονική έρευνα και το διασωστικό έργο από τα τέλη του 19ου αι. και εξής. Η συγκέντρωση, καταγραφή, φύλαξη, συντήρηση, έκθεση και προβολή των προϊόντων του παρελθόντος. Η οργάνωση λαογραφικών μουσείων. Τα “ωραία” και τα “άσχημα”. Η εξωραϊση, η εξιδανίκευση, η “έλξη της φτώχειας”. Η επιβίωση, το αυτόματο πέρασμα του χτες στο σήμερα. Η αναβίωση, το συνειδητό ξαναζωтанεμα του παλιού. Η ένωση του παρελθόντος με το παρόν. 5. Μορφές λαϊκής τέχνης: Αρχιτεκτονική. Ξυλογλυπτική. Λιθολυπτική. Ζωγραφική. Υφαντική. Κεντητική. Αργυροχοΐα.

*Το μάθημα γίνεται με προβολές φωτεινών διαφανειών και επισκέψεις σε δημόσιες και ιδιωτικές μουσειακές συλλογές.

**Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Ύλης, Βιβλιογραφία κατά θέμα και βοηθητικό Διδακτικό βιβλίο.

***Η συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή .

ΛΑΟ 483 **ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ** (Β. ΡΟΚΟΥ)

Η έννοια της ιστορικότητας, οι θεωρητικές απόψεις για την ιστορικότητα της Παραδοσιακής Κοινωνίας της Τουρκοκρατίας και οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις.

Ιστορία και κοινωνικές επιστήμες. Η επιρροή της Σχολής των Annales.

ΛΑΟ 484 **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ** (Β. ΡΟΚΟΥ)

Ιστορία της οικονομικής ανθρωπολογικής σκέψης. Θεωρητικές κατευθύνσεις της επιστήμης.

Η σχέση της Οικονομικής Ανθρωπολογίας με την Ιστορική και την Κοινωνική Ανθρωπολογία.

Η έννοια του οικονομικού στη Λαογραφία.

Η Οικονομική Ανθρωπολογία στην έρευνα των παραδοσιακών κοινωνιών.

ΛΑΟ 492 **ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ-ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ. ΟΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ** (Κ. ΜΠΑΔΑ)

Η Ιστορία του Μουσείου. Το Μουσείο ως πολιτισμικός και πολιτιστικός θεσμός. Ως τόπος αναπαραστάσεων της ιστορίας και της συλλογικής μνήμης. Διαδικασίες κατασκευής και παραγωγής τους. Ιδεολογικές συνιστώσες του και οι σχέσεις εξουσίας. Κριτική θεώρηση της θεωρίας και της μεθόδου έκθεσης του υλικού. Το Μουσείο ως τόπος τεκμηρίωσης του ιστορικού παρελθόντος ή ως πρακτική πολιτισμικού αυτοπροσδιορισμού: οι τρόποι συλλογής, συντήρησης και έκθεσης της πολιτισμικής δημιουργίας στο Λαογραφικό/ Εθνογραφικό Μουσείο. Η μελέτη του άλλου. Η

πρακτική και η ρητορική συγκρότησης της πολιτισμικής ταυτότητας των ομάδων, των τάξεων, της εθνότητας. Τα Λαογραφικά/ Εθνογραφικά Μουσεία στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Η πολιτισμική τους σημασία. Ο ρόλος των Λαογραφικών Μουσείων στα πλαίσια της ενωμένης Ευρώπης: α) Προς μια ταυτότητα των περιφερειών; Μέθοδος και στόχοι οργάνωσης ενός τοπικού λαογραφικού/ εθνογραφικού μουσείου. β) Προς μια κοινή πολιτισμική κληρονομιά; Οργάνωση και λειτουργία ενός σύγχρονου Εθνογραφικού Μουσείου. Θεσμικό πλαίσιο. Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής καταγραφής και τεκμηρίωσης του υλικού των Μουσείων. Η διασύνδεση των Μουσείων και η μακροά πληροφόρηση και γνώση. Η Μουσειολογία στην Ελλάδα. Μουσειολογικά προγράμματα. Η ιδεολογία της εκπαίδευσης στο ελληνικό Λαογραφικό και Εθνογραφικό Μουσείο. Χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής. Εκπαιδευτικά προγράμματα των Μουσείων. Εργαστήρια και άλλες δραστηριότητες. Η προφορική ιστορία και το Λαογραφικό Μουσείο. Τα Μουσεία των Πανεπιστημίων. Πραγματικότητες, στόχοι και προοπτικές. Θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας τους. Η διεθνής και ελληνική εμπειρία.

ΛΑΟ 472 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

(α) Γενικός προβληματισμός για το σύγχρονο προσανατολισμό της Λαογραφίας κυρίως όσον αφορά τη σχέση πολιτισμού- κοινωνικών δομών με στόχο την ανάδειξη της σημασίας της μελέτης των παραδοσιακών δομών για την κατανόηση του λαϊκού πολιτισμού. (β) Αναφορά στο χώρο και την οργάνωσή του σε συνάρτηση με την κοινωνική συγκρότηση. (γ) Εισαγωγή στη μελέτη της ελληνικής κοινότητας ως βασικού κυττάρου ανάπτυξης του λαϊκού πολιτισμού. (δ) Σχέσεις συγγένειας και η σημασία τους για την κοινωνική οργάνωση. (ε) Οικογένεια: Δομή, λειτουργία και εξέλιξη. (στ) Σχέσεις παραγωγής και ιστορικότητα των δομών. Μια προβληματική.

ΛΑΟ 470 ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΤΙΚΟ ΕΡΓΟ (Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

Γιατί σπουδάζουμε τα ενδύματα. Η χρησιμότητα της γνώσης τους (στους λαογράφους, ανθρωπολόγους, αρχαιολόγους, ιστορικούς της τέχνης, συντηρητές και επιμελητές μουσειακών συλλογών, δημιουργούς κοστούμιών, ανθρώπους του θεάτρου κ.ά.). 2. Η ενδυματολογική έρευνα. Θεωρητικές προσεγγίσεις. Προβληματισμοί. Η “ρητορική” των ενδυμάτων (στις πρωτόγονες φυλές, στον παραδοσιακό κόσμο, στις εξελιγμένες κοινωνίες). Η οργανική τους σύνδεση με τον πολιτισμό μιας κοινωνίας. 3. Το περιεχόμενο της ενδυματολογικής έρευνας. Θέματα στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία. 4. Τρόποι μελέτης και προσέγγισης των κοστούμιών: Μουσεία. Πινακοθήκες. Βιβλιοθήκες. Αρχεία. Ενδυματολογικές Εταιρείες. Οι πηγές της ενδυματολογικής έρευνας: Δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές, Έργα των Καλών και των Εφαρμοσμένων Τεχνών, Γραπτά κείμενα,

Προφορικός λόγος. Δυσκολίες προσέγγισης και χρήσης των πηγών. Ταξινόμηση, επεξεργασία, αξιολόγηση, παρουσίαση ενδυματολογικού υλικού. 5. Σύντομη επισκόπηση της ιστορικής πορείας της ένδυσης: Τα «απρόσωπα» κοστούμια από την προϊστορική εποχή ως τον 14ο αι. μ.Χ., τα “προσωπικά” κοστούμια από την Αναγέννηση ως το 19ο αι. 6. Η μόδα, το “ευμετάβολον” της ένδυσης σήμερα. Το ένδυμα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης: τα όνειρα, οι αλήθειες, τα ψέματα. 7. Παράδοση και αναπαράσταση: γνώση και σεβασμός. 8. Το ένδυμα ως σημείο: Γαμήλια και πένθιμα ενδύματα. Επαγγελματικά ενδύματα. Θεατρικά κοστούμια. Σχολικές στολές. Αθλητικά ρούχα. Ενδύματα των περιθωριακών κοινωνικών ομάδων. 9. Συγκρότηση μιας ενδυματολογικής συλλογής. Ο σκοπός της. Ο σχεδιασμός απόκτησης αντικειμένων. Καταγραφή -καταλογογράφηση του υλικού. Συντήρηση. Αποθήκευση, φύλαξη. Εκθεση.

*Το μάθημα γίνεται με προβολές φωτεινών διαφανειών και με επισκέψεις σε δημόσιες και ιδιωτικές μουσειακές συλλογές.

**Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Ύλης και Βιβλιογραφία (ελληνική και ξενόγλωσση) κατά θέμα.

***Η συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΕΚΔΟΣΗ	ΣΕΛΙΔΕΣ
1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	1	100
2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	2	100
3	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	3	100
4	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	4	100
5	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	5	100
6	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	6	100
7	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	7	100
8	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	8	100
9	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	9	100
10	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	10	100
11	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	11	100
12	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	12	100
13	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	13	100
14	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	14	100
15	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	15	100
16	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	16	100
17	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	17	100
18	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	18	100
19	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	19	100
20	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	20	100
21	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	21	100
22	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	22	100
23	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	23	100
24	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	24	100
25	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	25	100
26	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	26	100
27	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	27	100
28	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	28	100
29	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	29	100
30	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	30	100
31	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	31	100
32	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	32	100
33	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	33	100
34	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	34	100
35	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	35	100
36	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	36	100
37	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	37	100
38	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	38	100
39	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	39	100
40	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	40	100
41	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	41	100
42	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	42	100
43	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	43	100
44	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	44	100
45	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	45	100
46	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	46	100
47	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	47	100
48	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	48	100
49	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	49	100
50	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	50	100
51	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	51	100
52	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	52	100
53	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	53	100
54	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	54	100
55	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	55	100
56	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	56	100
57	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	57	100
58	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	58	100
59	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	59	100
60	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	60	100
61	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	61	100
62	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	62	100
63	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	63	100
64	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	64	100
65	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	65	100
66	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	66	100
67	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	67	100
68	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	68	100
69	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	69	100
70	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	70	100
71	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	71	100
72	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	72	100
73	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	73	100
74	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	74	100
75	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	75	100
76	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	76	100
77	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	77	100
78	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	78	100
79	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	79	100
80	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	80	100
81	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	81	100
82	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	82	100
83	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	83	100
84	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	84	100
85	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	85	100
86	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	86	100
87	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	87	100
88	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	88	100
89	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	89	100
90	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	90	100
91	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	91	100
92	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	92	100
93	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	93	100
94	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	94	100
95	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	95	100
96	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	96	100
97	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	97	100
98	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	98	100
99	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	99	100
100	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	100	100

ΕΛΛΗΝΟ ΛΕΞΙΚΟΝ

ΣΥΝΤΑΞΑΝΤΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ.	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΙΑΕ	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
112	Αρχαία Ελληνική Ιστορία: Από το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου ως την υποταγή της Αιγύπτου στους Ρωμαίους (404 – 30 π.Χ.)	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ	Δ' (Υπ.), Ι-Α
115	Η Θηβαϊκή ηγεμονία και οι πρωταγωνιστές της	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.), Ι-Α
141	Το μακεδονικό βασίλειο από τον Αλέξανδρο Α' έως τον θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου: ιστορία και θεσμοί	Κ. ΛΙΑΜΠΗ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
143	Η νομισματοκοπία των αρχαίων και κλασικών χρόνων ως πηγή ιστορικής πληροφόρησης	Κ. ΛΙΑΜΠΗ	Η', Πτ. (Επ. Υπ.), (Σ)
ΕΠΙ	ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ		
151	Εισαγωγή στην Επιγραφική	Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ	Δ' (Υπ.)
159	Ιστορικές Επιγραφές	Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ	Στ', Η', Πτ. (Ι-Α), (Επ.Υπ.) Η' (Φιλ.), (Επ. Υπ.)
ΙΡΩ	ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
171	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία	Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ	Β' (Υπ.)
199	Το διοικητικό σύστημα των Ρωμαϊκών επαρχιών, ΙΙ. Μελέτη περίπτωσης: Η επαρχία της Ιουδαίας (66 π.Χ. – 135 μ.Χ.)	Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ	Στ', Η' (Επ. Υπ.), (Σ)
ΙΒΥ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
215	Παλαιολόγιοι χρόνοι (1261-1453)	Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	Στ', Η', Πτ.

			(Επ. Υπ.)
247	Βυζαντινοί λόγιοι και παιδεία	Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	Στ', Η', Πτ. (Επ. Υπ.), (Σ)
248	Ο κόσμος του 12 ^{ου} αι. μέσα από την Αλεξιάδα της Άννας Κομνηνής	Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ	Στ', Η', Πτ. (Επ. Υπ.), (Σ)
252	Η οργάνωση της πολιτικής και στρατιωτικής διοίκησης του Βυζαντινού κράτους	ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Δ' (Υπ.)
268	Η Βυζαντινή Ιστορία (7 ^{ος} – 12 ^{ος} αι.) από τις πηγές. Κράτος, κοινωνία και εκκλησία.	ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ. Υπ.), (Σ)
ΙΠΑ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΡΑΒΩΝ		
911	Εισαγωγή στην Ιστορία των Αράβων	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Στ', Η', Πτ. (Επ. Υπ.), Ι-Α, Φιλ., ΦΠΨ
921	Σχέσεις ελληνικού και αραβικού πολιτισμού στην Εγγύς και Μέση Ανατολή	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Στ', Η', Πτ. (Επ. Υπ.), Ι-Α, Φιλ., ΦΠΨ
ΙΒΑ	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
302	Εισαγωγή στις Βαλκανικές Σπουδές	Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Β' (Υπ.)
340	Το μεσαιωνικό παρελθόν στα Βαλκανικά κράτη το 19 ^ο αιώνα	Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Δ', Στ', Η', Πτ. (Επ. Υπ.)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΑΕ 112 ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΩΣ ΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ (404-30 π.Χ.) (Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ)

Οι τριάνοντα τύραννοι και η αποκατάσταση της Αθηναϊκής Δημοκρατίας. Η σπαρτιατική ηγεμονία ως την ειρήνη του Αντιαλκίδα. Η δεύτερη αθηναϊκή συμμαχία και η Θηβαϊκή ηγεμονία. Ο Φίλιππος Β' της Μακεδονίας. Ο Μέγας Αλέξανδρος και η κατάκτηση της Ασίας. Το πρόβλημα της διαδοχής του Μ. Αλεξάνδρου. Οι πόλεμοι των διαδόχων και τα βασίλειά τους. Η επέκταση και ο μετασχηματισμός του ελληνικού κόσμου. Ο πρώιμος ελληνιστικός πολιτισμός. Τα ελληνιστικά βασίλεια στην εποχή του Αντιγόνου Γονατά και του Δημητρίου Β'. Οι πρώτες επαφές των Ελληνιστικών κρατών με τους Ρωμαίους. Ο Ελληνικός κόσμος από τα τέλη του 2^{ου} αι. ως τη ναυμαχία του Ακτίου. Η διδασκαλία του μαθήματος γίνεται με βάση τις πηγές.

ΙΑΕ 115 Η ΘΗΒΑΪΚΗ ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ (Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΟΥ)

Μελέτη της Θηβαϊκής Ηγεμονίας, των μαχών (Λεύκτρων, Μαντίνειας) καθώς και των ηγετικών μορφών του Επαμεινώνδα και Πελοπίδα. Η διδασκαλία με βάση τις πηγές και κυρίως τα «Ελληνικά» του Ξενοφώντα, το Διόδωρο, το βίο του Πλουτάρχου «Πελοπίδας» και τους βίους του Κορνηλίου Νέπωτα «Επαμεινώνδας», «Πελοπίδας».

ΙΑΕ 141 ΤΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ Α' ΕΩΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ (Κ. ΛΙΑΜΠΗ)

Θα συζητηθεί διεξοδικά η ιστορική πορεία που διέγραψε το βασίλειο των Τημενιδών από την περίοδο που ο πρωταρχικός πυρήνας του ήταν περιορισμένος στην Άνω Μακεδονία, έως τους χρόνους της εξάπλωσής του στην Χαλκιδική, σημ. Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, επί Φιλίππου του Β', και έως την δημιουργία της «αυτοκρατορίας» του Μ. Αλεξάνδρου. Επίσης θα εξετασθούν προβλήματα της εθνικής ταυτότητας των Μακεδόνων, καθώς και οι θεσμοί, ο στρατός και η κοινωνία με την παράθεση και ανάλυση των φιλολογικών και επιγραφικών μαρτυριών.

Εργασίες προαιρετικές.

ΙΑΕ 143 Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΩΣ ΠΗΓΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ (Κ. ΛΙΑΜΠΗ)

Κύριο άξονα του μαθήματος αποτελεί το νόμισμα ως πρωτογενής πηγή γνώσης της αρχαίας ελληνικής ιστορίας και η μεθοδολογία της νομισματικής έρευνας. Η εμφάνιση του νομίσματος κατά τους αρχαϊκούς χρόνους και η εξέλιξή του κατά την κλασική περίοδο θα συνεξεταστούν με τα σύγχρονα ιστορικά δρώμενα, με τις πολιτικο-οικονομικές μεταβολές (τόσο στα μητροπολιτικά κέντρα του ελληνικού κόσμου, όσο και στις αποικίες), με τις μετακινήσεις των στρατευμάτων, καθώς και με το μεγάλο βεληνεκούς εμπόριο στην λεκάνη της Μεσογείου και στην ασιατική ενδοχώρα.

Σεμινάριο. Εργασίες υποχρεωτικές.

ΕΠΙ 151 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ (Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ)

Σύντομη παρουσίαση της ιστορίας της Επιγραφικής και των σχέσεών της με τις άλλες αρχαιογνωστικές επιστήμες (Φιλολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία, Γλωσσολογία). Στοιχεία των αρχαίων αλφαβήτων. Επιγραφικά σύμβολα. Κριτική μελέτη των βασικότερων έργων της επιγραφικής βιβλιογραφίας: corpora, συλλογές επιγραφών.

Μελέτη επιγραφικών κειμένων διαφόρων ειδών, εποχών και περιοχών από τεχνικής (φορέας, γραφή κλπ.), ιστορικής, αρχαιολογικής, γλωσσικής, ανθρωπωνυμικής κλπ. άποψης. Ψηφίσματα (με έμφαση στην ανάλυση του αττικού ψηφίσματος), τιμητικές, αναθηματικές, επιτύμβιες επιγραφές, υπογραφές γλυπτών, κατάλογοι κλπ. (οι επιγραφές αλλάζουν κάθε χρόνο). Ασκήσεις στην μελέτη εκτύπων διαφόρων επιγραφών.

ΕΠΙ 159 ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ (Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ)

Από το τεράστιο πλήθος και τη μεγάλη θεματική ποικιλία των ιστορικών επιγραφών επιλέγονται τα εξής θέματα:

- Διακρατικές σχέσεις μεταξύ των ελληνικών πόλεων και μεταξύ αυτών και ξένων δυνάμεων: συνθήκες (συμμαχίας, καθορισμού συνόρων κ.λ.π.).
- Ξένοι δικαστές: όταν ιστορικά γεγονότα και κοινωνικές έριδες καθιστούν αδύνατη την απόδοση δικαιοσύνης και τη λειτουργία των δικαστηρίων σε μία πόλη, γίνεται μετάκληση επιφανών πολιτών από άλλη πόλη προκειμένου να λειτουργήσει η δικαιοσύνη.
- Επιγραφές σχετικές με το πολεμικό ναυτικό: πληρώματα και τύποι πολεμικών πλοίων.
- Η πόλη και οι πεσόντες στον πόλεμο: οι «άνδρες αγαθοί».

IPΩ 171 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ)

Πηγές της Ρωμαϊκής Ιστορίας. – Γενική επισκόπηση της περιόδου της Βασιλείας, των χρόνων της *Respublica* και της πρώιμης Ηγεμονίας.

IPΩ 199 ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΪΚΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ, ΙΙ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ (66 π.Χ. – 135 μ.Χ.)

(Ι. ΤΖΑΜΤΖΗΣ)

Η Ελληνιστική περίοδος της Παλαιστίνης και η προσάρτηση της Συρίας από τον Πομπήιο. – Υρκανός Β' και Ηρώδης ο Μέγας. – Η Ιουδαία ως *procuratoria* επαρχία της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. – Το σύστημα της Τετραρχίας. – Η πολιτική των Φλαβίων στην Ιουδαία. – Η εξέγερση του Βαρ-Κοχβά και η τελική καταστροφή του Ναού.

Σεμιναριακό μάθημα, με εκπόνηση γραπτής εργασίας. Απαιτείται τουλάχιστον στοιχειώδης κατανόηση της Λατινικής γλώσσας και πολύ καλή γνώση μιας από τις παρακάτω σύγχρονες γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά.

IBY 215 ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΟΙ ΧΡΟΝΟΙ (1261-1453) (Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ)

Στο μάθημα εξετάζεται η περίοδος των Παλαιολόγων από την ανάκτηση της Κωνσταντινουπόλεως (1261) μέχρι την οριστική άλωσή της από τους Οθωμανούς (1453). Παρακολουθείται η σταδιακή, οικονομική και εδαφική συρρίκνωση, οι εμφύλιες έριδες και η ραγδαία ανάπτυξη των Οθωμανών, οι Ενώσεις των Εκκλησιών και η δημιουργία των ενωτικών και ανθενωτικών. Εξετάζεται συγχρόνως η μεγάλη ακμή της παιδείας και ο ρόλος των βυζαντινών λογίων στη διάσωση της κλασικής κληρονομιάς.

IBY 247 ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΛΟΓΙΟΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ (Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ)

Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό σύστημα του Βυζαντίου, τα σχολεία, τους δασκάλους, τις βιβλιοθήκες, την κρατική και εκκλησιαστική εκπαίδευση. Μελετάται επίσης ο ρόλος των βυζαντινών λογίων στη διάσωση της αρχαίας ελληνικής γραμματείας και η ίδια η πνευματική παραγωγή στο Βυζάντιο.

Οι φοιτητές μελετώντας κυρίως τις πηγές αλλά και τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία, συνθέτουν και παρουσιάζουν εξειδικευμένες στο θέμα εργασίες οι οποίες είναι απαλλακτικές.

Απαιτείται συνεννόηση με τον διδάσκοντα πριν από την επιλογή του μαθήματος.

IBY 248 Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ 12^{ου} ΑΙ. ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΕΞΙΑΔΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΚΟΜΝΗΝΗΣ (Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ)

Η Άννα Κομνηνή, υπήρξε μία από τις πιο σημαντικές διανοούμενες του 12^{ου} αιώνα. Ως κόρη του αυτοκράτορα Αλεξίου Α' Κομνηνού (1081-1118), είχε τη δυνατότητα να γνωρίσει, να διαβάσει και να ακούσει πολλά. Αυτό φαίνεται στο έργο της, Αλεξιάδα, στο οποίο μπορεί κανείς να βρει ανεκτίμητες πληροφορίες για ζητήματα όπως την πρώτη Σταυροφορία, την παιδεία, την οικογενειακή ψυχολογία, και την ασθένεια του αυτοκράτορα πατέρα της. Η απαλλαντική θα γίνει με την εκπόνηση εργασιών.

Καθώς πρόκειται για σεμινάριο, δεν προτείνονται συγγράμματα.

[Σεμινάριο για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς]

IBY 252 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Παρουσίαση της οργάνωσης των πολιτικών και στρατιωτικών υπηρεσιών του Βυζαντινού Κράτους από την κωνσταντινεία περίοδο (επιβίωση του συστήματος των ύστερων Ρωμαϊκών επαρχιών) δια μέσου του θεσμού των θεμάτων έως τις μεταρρυθμίσεις της περιόδου των Κομνηνών. Διοίκηση του στρατού στο κέντρο και την περιφέρεια, οργάνωση της άμυνας. Οικονομικές υπηρεσίες. Τίτλοι/αξιώματα και διοικητικές θέσεις, αγοραπωλησία αξιωμάτων στο Βυζαντινό Κράτος. Επισκόπηση των κυριότερων πηγών σχετικά με τη διοίκηση του Βυζαντινού Κράτους (Notitia Dignitatum, Κληροτολόγιον του Φιλοθέου κ.ά.) και η προβληματική τους.

IBY 268 Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (7^{ος} – 12^{ος} ΑΙ.) ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ. ΚΡΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ (ΧΡ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Θα εξεταστούν ζητήματα της βυζαντινής ιστορίας όπως αυτά διαφαίνονται από συγκεκριμένες κατηγορίες πηγών ή από συνδυασμό αυτών. Θα δοθεί ιδιαίτερο βάρος σε ευρύτερα κοινωνικά θέματα (οικονομία, πολιτική και θρησκευτική ιδεολογία, εμπόριο, μεταφορές κ.α.) όπως αυτά παρουσιάζονται όχι μόνο από την ιστοριογραφία αλλά και από άμεσες πηγές όπως νομίσματα, επιγραφές, σφραγίδες και λοιπό αρχαιολογικό υλικό.

ΙΠΑ 911 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ (Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Η προϊσλαμική περίοδος και το φυλετικό σύστημα κοινωνικής οργάνωσης των Αράβων. Το πρόβλημα των πηγών της πρώιμης ισλαμικής περιόδου. Η ίδρυση της μουσουλμανικής κοινότητας και ο Προφήτης Μωάμεθ. Οι κατακτήσεις των Αράβων και η δημιουργία αυτοκρατορίας. Θεωρίες

ερμηνείας των κατακτήσεων. Η ακμή και η πτώση της αραβικής δυναστείας των Ομαγιαδών. Η Αββασιδική επανάσταση. Το χαλιφάτο των Αββασιδών. Η διάσπαση του χαλιφάτου κατά τον 10ο αιώνα μ. Χ.

ΙΠΑ 921 ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΡΑΒΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΓΓΥΣ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ (Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Οι Έλληνες στην Εγγύς και Μέση Ανατολή πριν από την εμφάνιση του Ισλάμ. Οι ελληνικές πόλεις, ο πολιτισμός και η ελληνική παιδεία. Η κατάκτηση και ο αποικισμός της Εγγύς και Μέσης Ανατολής από τους Άραβες. Ο εξαραβισμός της περιοχής και οι τύχες των ελληνόφωνων κατοίκων από τον 6ο ως τον 10ο αιώνα μ. Χ. Γένεση και ανάπτυξη του αραβικού πολιτισμού και σχέσεις με τον ελληνικό πολιτισμό.

ΙΒΑ 302 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

(Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Η ιστορία των λαών της Βαλκανικής χερσονήσου αποτέλεσε τον 20^ο κυρίως αιώνα ένα ιδιαίτερο αντικείμενο της Ιστορικής επιστήμης με αυξανόμενη σπουδαιότητα. Στο πλαίσιο του επιστημολογικού αυτού ζητήματος, το μάθημα εστιάζει σε θέματα συμβίωσης και διακρίσεων και περιστρέφεται γύρω από τους παρακάτω βασικούς άξονες: α) Όροι διείσδυσης και εγκατάστασης των σλαβικών και των άλλων λαών της Βαλκανικής. β) Τρόπος συμβίωσής τους με τους γηγενείς και δημογραφικά μίγματα που προέκυψαν και γ) θρησκευτικές και κοσμικές «διακρίσεις» ανάμεσά τους που διατηρούνται εν πολλοίς ως εθνικά στερεότυπα μέχρι σήμερα.

ΙΒΑ 340 ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ ΤΟ 19^ο ΑΙΩΝΑ

(Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Η σύλληψη ενός ιστορικού *συνεχούς* ως εθνικής ιστορίας αποτελεί τη βασική *κατάκτηση* των εθνικών ιστοριογραφιών του 19^{ου} αιώνα στην Ευρώπη –της τσαρικής Ρωσίας συμπεριλαμβανομένης– και στα Βαλκάνια. Σ' αυτό το ιστορικό *συνεχές* το μεσαιωνικό παρελθόν αποτελεί τον αναγκαίο κρίκο, ανάμεσα στο αρχαίο και το νεότερο ιστορικό παρελθόν, καθώς και ένα από τα βασικά συστατικά της κοσμοαντίληψης των πολιτών και της πολιτικής ιδεολογίας των εθνικών κρατών.

Το μάθημα διαρθρώνεται με βάση συγκεκριμένες παραδειγματικές επεξεργασίες της "ιστορίας ύλης" βαλκάνινων ιστορικών του 19^{ου} αιώνα.

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ *

ΚΩΔ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΙΝΕ	ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
361	Ο ελλαδικός χώρος κατά τον 15 ^ο – 20 ^ο αιώνα: οικονομικές και κοινωνικές όψεις	Κ. ΚΟΜΗΣ	Β' (Υπ.)
395	Οι μεταρρυθμίσεις στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (18 ^{ος} – αρχές 20 ^{ού} αι.)	ΑΙΜ. ΘΕΜΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
357	Ο Ελληνισμός της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης (18 ^{ος} - αρχές 20 ^{ού} αι.)	Κ. ΠΑΝΑΓΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
367	Οικονομική ιστορία της μεταπολεμικής Ελλάδας	Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ* *	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
398	Ιστορία του Ψυχρού Πολέμου, 1917-1991	Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
ΙΕΠ	ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ		
405	Οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Ευρώπης από τον όψιμο Μεσαίωνα στα νεότερα χρόνια.	ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ	ΣΤ', Η' (Επ.Υπ.)
407	Πνευματική ζωή και Πανεπιστήμια στην Ευρώπη από τον ύστερο Μεσαίωνα στα νεώτερα χρόνια	ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ	ΣΤ', Η' (Επ.Υπ.)
445	Η Ευρώπη του μεσοπολέμου και το τέλος της Γ' Γαλλικής Δημοκρατίας	Α. ΜΑΧΑΙΡΑ* *	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)

* Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Τομέα Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων διδάσκουν και στα σεμινάρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών: «Νεώτερη και σύγχρονη ελληνική κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός».

** Το μάθημα δεν θα διδαχθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

INE 361 Ο ΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 15^ο – 20^ο ΑΙΩΝΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΨΕΙΣ (Κ. ΚΟΜΗΣ)

Από την οθωμανική και βενετική κυριαρχία στο ελληνικό κράτος, Όροι και δομές κυριαρχίας: οθωμανικό τιμάρλιο – τσιφλίκι και βενετικό φέουδο, φορολογικοί μηχανισμοί και εμπορική ανάπτυξη. Τα όρια και το περιεχόμενο της εσωτερικής αντίστασης: από το κλεφταρματολικό παράδειγμα και την πειρατεία των πρώιμων χρόνων στη ληστεία/ληστευταρχία και ληστοπειρατεία του 19^{ου} -20^{ου} αιώνα. Αξιοποιούνται σχετικές πηγές.

INE 395 ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ (18^{ος} - αρχές 20^{ου} αι.) (ΑΙΜ. ΘΕΜΟΠΟΥΛΟΥ)

Εξετάζονται οι προσπάθειες αναδιοργάνωσης και εκδυτικισμού στην Οθωμανική Αυτοκρατορία το 19^ο αιώνα, σε τομείς όπως της διοικητικής και στρατιωτικής οργάνωσης, της απονομής δικαιοσύνης, του συστήματος ιδιοκτησίας της γης και γενικότερα οικονομίας και παιδείας. Αναλύονται οι επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων στην οργάνωση των μη μουσουλμανικών πληθυσμών και γενικότερα οι κοινωνικές μεταβολές που παρατηρούνται στο β' μισό του 19ου αιώνα. Διερυνώνται επίσης τα ιδεολογικά ρεύματα και η ανάπτυξη της εθνικής ιδεολογίας στους μουσουλμανικούς πληθυσμούς.

INE 357 Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (18^{ος} - ΑΡΧΕΣ 20^{ΟΥ} ΑΙ.) (ΚΩΝ. ΠΑΝΑΓΟΥ)

Οι ελληνικές κοινότητες της Αυστροουγγαρίας, των παραδουνάβιων ηγεμονιών, της Ρωσίας και της Σοβιετικής Ένωσης. Οικονομικές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Σχέσεις με τις χώρες εγκατάστασης και τον ελλαδικό χώρο.

INE 367 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ)

Εξετάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομικής ανάπτυξης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Μετά από μια εισαγωγή στην οικονομία του πολέμου αναλύονται ζητήματα όπως το πρόβλημα του πληθωρισμού και οι απόπειρες νομισματικής αναπροσαρμογής, η βρετανική οικονομική ανάμιξη στην Ελλάδα, η αμερικανική οικονομική βοήθεια και η ένταξη της χώρας στο σχέδιο Μάρσαλ, η έλευση του ξένου κεφαλαίου, η διαμόρφωση του μεταπολεμικού μοντέλου

ειβιομηχάνισης, το πρόβλημα του ισοζυγίου πληρωμών, η έντονη αστικοποίηση και η άνηση της οικοδομής, η τουριστική ανάπτυξη, η σύνδεση της Ελλάδας με την ΕΟΚ (1960), η μαζική αγροτική έξοδος, η μετανάστευση, οι εργασιακές σχέσεις καθώς και τα πρώτα συμπτώματα της διεθνούς ενεργειακής κρίσης στην ελληνική οικονομία (1973).

ΙΝΕ 398 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ, 1917-1991 (Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ)

Επισκόπηση της διεθνούς ιστορίας της περιόδου από τη Ρωσική Επανάσταση ως την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991. Βασικός αναλυτικός άξονας είναι η ιδεολογική σύγκρουση μεταξύ καπιταλισμού και κομμουνισμού και η πολιτική, οικονομική, κοινωνική και στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ των αντίστοιχων κρατικών σχηματισμών και συμμαχιών. Αναλυτικά, θα εξετασθούν οι ακόλουθες ενότητες: «Ψυχρός Πόλεμος»: ορισμοί, περιοδολόγηση, ιστοριογραφικές σχολές. «Το Βάρος της Ιστορίας»: Η Ρωσία και ο κόσμος πριν το 1917. Η Σοβιετική Ένωση και ο κόσμος από το 1917 ως το 1941. Ο κόσμος του 1945: η νέα ισορροπία δυνάμεων και οι εστίες σύγκρουσης. Δόγματα, Σχέδια και η διαίρεση της Ευρώπης, 1945-1955. Η Σοβιετική Ένωση υπό τον Ν. Χρουστσόφ. Ο Ψυχρός Πόλεμος και η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Ο Ψυχρός Πόλεμος και ο «Τρίτος Κόσμος». Η περίοδος της «Υφεσης», 1969-1979. Από τον Ρόναλντ Ρέιγκαν στον Μιχαήλ Γκορμπατσόφ, 1980-1989. Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, 1989-1991. Η μεταψυχροπολεμική εποχή και το «βελούδινο παραπέτασμα του πολιτισμού». Ο πολιτισμός του Ψυχρού Πολέμου.

ΙΕΠ 405 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΨΙΜΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΣΤΑ ΝΕΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ (ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ)

Τα πολιτικά, τα εκκλησιαστικά και τα στρατιωτικά γεγονότα στην Ευρώπη στο τέλος του Μεσαίωνα. Η ευρωπαϊκή κρίση κατά τον 14^ο – 15^ο αιώνα, τα δημογραφικά προβλήματα και ο «μαύρος θάνατος». Τα νέα διακινούμενα προϊόντα, οι καινοτομίες στις εμπορικές συναλλαγές και οι κοινωνικές συνέπειες από την οικονομική ανάπτυξη. Η αγροτική ζωή και οι αγροτικές δραστηριότητες καθώς και οι συνέπειες από την επιρροή των αστών στην ύπαιθρο. Η άνοδος του καπιταλισμού, οι νέες κοσμικές αξίες, η κατάρρευση των Μεσαιωνικών παραδόσεων και η μετάβαση στην Αναγέννηση, τη γέφυρα του Μεσαιωνικού και του νεώτερου Δυτικού κόσμου.

ΙΕΠ 407 ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΣΤΕΡΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΣΤΑ ΝΕΩΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ (ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ)

Η ίδρυση των Πανεπιστημίων και οι πρώτοι πανεπιστημιακοί πυρήνες στην Ευρώπη από τον 13^ο αιώνα. Τα Πανεπιστήμια της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Αγγλίας, της Ισπανίας και της Κεντρικής Ευρώπης. Τα μαθήματα που διδάσκονταν σε αυτά και η φοιτητική ζωή. Η διοικητική οργάνωση των Πανεπιστημίων και η αυτονομία τους. Η αποδυνάμωση των Πανεπιστημίων στους νεότερους χρόνους και η δημιουργία των Ακαδημιών. Η τυπογραφία και η επίδραση της Εκκλησίας στην εκπαίδευση. Τα Πανεπιστήμια και ο ρόλος τους ως τον 18ο αιώνα στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο.

ΙΕΠ 445 Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ Γ' ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (Α. ΜΑΧΑΙΡΑ)

Εξετάζονται οι συνέπειες του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου στη διαμόρφωση του εσωτερικού πολιτικού σκηνικού στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης του 1929 στην Ευρώπη. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη γαλλική περίπτωση όπου η δημιουργία Λαϊκού Μετώπου οδήγησε στις συμφωνίες του Ματινιόν αλλά και στην αποσταθεροποίηση της δημοσιονομικής εικόνας της χώρας. Τα τελευταία χρόνια του μεσοπολέμου, φασισμός και αντισημιτισμός, ο ισπανικός εμφύλιος και η «μη παρέμβαση». Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος αντιμετωπίζεται από την πλευρά της γαλλικής πολιτικής, όπου από τον «αστείο πόλεμο» και την «παράξενη ήττα» περνούμε στη Γαλλία της συνεργασίας, για να καταλήξουμε στην αργή και επίπονη πορεία προς τη συγκρότηση της γαλλικής αντίστασης που ολοκληρώνεται πολλές δεκαετίες μετά τη λήξη του πολέμου με την αποκήρυξη του καθεστώτος του Βισύ και την κατασκευή της συλλογικής μνήμης από την ιστοριογραφία της γαλλικής αντίστασης.

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΑΠΡ	ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
578	Το Αιγαίο πριν από τη 2η χιλιετία π.Χ.	Ι. ΛΩΛΟΣ	Δ' (Υ)
580	Ενάλια Προϊστορική Αρχαιολογία. Ναυσιπλοΐα, Επικοινωνία και θαλάσσιο Εμπόριο	Ι. ΛΩΛΟΣ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
585	Παλαιολιθικές κοινωνίες της Ευρώπης	Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
513	Η Νεολιθική έρευνα στη Βόρεια Ελλάδα	Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
552	Προϊστορία Ηπείρου-Δ. Ελλάδος-Ιονίων νήσων και γειτονικών τους περιοχών (Αλβανία, Αδριατική, Ιταλία, Βαλκάνια)	Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
577	Αρχιτεκτονική τάφων και ταφικά έθιμα του Αιγαίου χώρου	Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
ΑΚΛ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
602	Κλασική Τέχνη (Γενική επισκόπηση)	Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	Δ' (Υ)
667	Ρωμαϊκή τέχνη	Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	ΣΤ', Η'
607	Αρχιτεκτονική (Γενική επισκόπηση)	Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
681	Μνημειακή τοπογραφία ΒΔ Ελλάδας κατά τους ιστορικούς χρόνους	Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η', (Επ. Υπ.)
686	Κεραμική-Αγγειογραφία (Γενική επισκόπηση)	Χ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
692α	Θέματα τεχνικής Κεραμικής και σχήματα αρχαίων ελληνικών αγγείων των ιστορικών χρόνων	Χ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
690	Μνημειακή τοπογραφία της αρχαίας Αθήνας	Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)

700	Μεγάλα Ιερά της Αρχαίας Ελλάδας	Κ.ΓΡΑΒΑΝΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
630	Κλασική Τέχνη 5ος-4ος αι. π.Χ.	Β. ΠΑΠΠΑ	ΣΤ' Η' (Επ. Υπ.) μόνο Ιστορικό
659	Κεραμική-αγγειογραφία των ελληνιστικών χρόνων	Β.ΠΑΠΠΑ	ΣΤ' Η' (Επ. Υπ.) μόνο Αρχ/κό
ABY	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
701	Εισαγωγή στη βυζαντινή αρχαιολογία και τέχνη	ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ	Β' (Υ)
701	Εισαγωγή στη βυζαντινή αρχαιολογία και τέχνη	ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ	Β' (Υ) Ιστ.-Αρχ. Φιλολογικό κ.ά.τμήματα
705	Εισαγωγή στην παλαιοχριστιανική και βυζαντινή μνημειακή ζωγραφική	Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	Δ' (Υ)
741	Βυζαντινές φορητές εικόνες ΙΙ (12 ^{ος} -14 ^{ος} αι.).	Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
737*	Μνημειακή ζωγραφική μεταβυζαντινής περιόδου	ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
775	Εικονογραφία.. Γενική επισκόπηση	ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
725	Μνημειακή ζωγραφική υστεροβυζαντινής περιόδου (13 ^{ος} - α' μισό 14 ^{ου} αι.)	ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
749	Βυζαντινά εικονογραφημένα χειρόγραφα Ι.	ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
804	Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης.	Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ Διδάσκων με Π.Δ. 407/80	Β' (Υ) Β' (Υ)
824	Θέματα από την ευρωπαϊκή τέχνη: Ο Ρέμπραντ και η τέχνη της εποχής του	Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ	ΣΤ', Η'
817	Επισκόπηση της ευρωπαϊκής τέχνης από τα τέλη του 18 ^{ου} αιώνα έως και τα τέλη του 19 ^{ου} αιώνα	Διδάσκων με Π.Δ. 407/80	Δ' (Υ)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Α' ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΡ 578 ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 2^η ΧΙΛΙΕΤΙΑ π.Χ. (Γ.ΛΩΛΟΣ)

Συνοπτική παρουσίαση των αρχαιολογικών δεδομένων και προβλημάτων της Αιγαϊκής προϊστορικής αρχαιολογίας από την Παλαιολιθική μέχρι την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού.

ΑΠΡ 580 ΕΝΑΔΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (Γ. ΛΩΛΟΣ)

Στο μάθημα αυτό προβάλλεται η ναυτική διάσταση των προϊστορικών πολιτισμών του Αιγαίου. Παρακολουθείται η εξέλιξη της ναυπηγικής και της ναυσιπλοΐας στο Αιγαίο από την Νεολιθική Εποχή έως το τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού (Μυκηναϊκής Εποχής). Εξετάζονται με χρονολογική σειρά, όλες οι αρχαιολογικές μαρτυρίες που αποκαλύπτουν τα μέσα και τους τρόπους ναυσιπλοΐας, τους θαλάσσιους δρόμους επικοινωνίας, την ανάπτυξη του ανταλλακτικού εμπορίου και τις σχέσεις μεταξύ των ηπειρωτικών και των νησιωτικών κέντρων του ευρύτερου Αιγαϊκού χώρου. Έμφαση δίδεται στην εξέταση των ομοιομάτων και των απεικονίσεων πλοίων (σε αγγεία, τοιχογραφίες και λίθινες πλάκες), στη μελέτη της κατανομής των παραλιακών οικιστικών κέντρων και λιμένων, στην ανάλυση των φορτίων ναυαγίων (που έχουν προέλθει από πρόσφατες υποβρύχιες ανασκαφές στο Αιγαίο και στις νότιες ακτές της Μικράς Ασίας), καθώς και στην εκτίμηση στοιχείων και πληροφοριών που περιέχονται σε αρχαίες φιλολογικές πηγές. Οι σχετικές μαρτυρίες ερμηνεύονται μέσα στο γενικό πολιτισμικό πλαίσιο των διαδοχικών φάσεων της Ελληνικής Προϊστορίας και Πρωτοϊστορίας.

ΑΠΡ 585 ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ)

Η απώτερη Ευρωπαϊκή προϊστορία έχει γίνει πάλι, τις τελευταίες δύο δεκαετίες, ένας ενδιαφέρων και ακμαίος επιστημονικός χώρος, χάρη σε νέα ευρήματα, στην εφαρμογή νέων μεθόδων, και σε νέα ερευνητικά προβλήματα (π.χ. το θέμα της εξαφάνισης των Νεάντερταλ και του εποικισμού της ηπείρου από ανατομικά σύγχρονους ανθρώπους, και το θέμα της μετάβασης από τη

Μέση στην Ανώτερη Παλαιολιθική). Το μάθημα καλύπτει όλα αυτά τα θέματα μέσα στο χρονικό πλαίσιο των 500.000 περίπου χρόνων της Παλαιολιθικής της Ευρώπης.

ΑΠΡ 513 Η ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ (Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ)

Αναλυτική και σε βάθος παρουσίαση των επιτευγμάτων της αρχαιολογικής έρευνας για τη νεολιθική περίοδο στη Β. Ελλάδα (περίπου 6500-3000π.Χ.). Οι διαλέξεις επικεντρώνονται τόσο στα αντικειμενικά συμπεράσματα της έρευνας όσο και στις μεθόδους που έχουν εφαρμοστεί στο πεδίο κατά τα τελευταία 20 χρόνια. Βιβλιογραφία στα ελληνικά και αγγλικά.

ΑΠΡ 552 ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ - Δ. ΕΛΛΑΔΟΣ - ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ ΚΑΙ ΓΕΙΤΟΝΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΑΛΒΑΝΙΑ, ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ, ΙΤΑΛΙΑ, ΒΑΛΚΑΝΙΑ) (ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και γνωριμία με τις προϊστορικές αρχαιότητες της Δ. Ελλάδος και των γειτονικών της περιοχών (αρχιτεκτονική οικισμών, τάφων, κεραμική, μικροευρήματα, σχέσεις και επιδράσεις στις τοπικές κοινωνίες) και η πληρέστερη και καλύτερη κατανόηση των πολιτισμών τους.

ΑΠΡ 577 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΑΦΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Το μάθημα αναφέρεται στην αρχιτεκτονική (τρόπος ανασκαφής, τύποι τάφων - εξέλιξη - καταγωγή - επιδράσεις) των διαφόρων τύπων τάφων και στα ταφικά έθιμα (κήδευση, κτέριση, επιδράσεις- κοινωνική διάθρωση κ.ά.) των περιοχών του προϊστορικού Αιγαϊακού χώρου.

Β' ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΚΛ 602 ΚΛΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΗ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ) (Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Ιστορία της έρευνας. Ορολογία. Το νοηματικό περιεχόμενο των αρχαίων και των νεώτερων τεχνικών όρων που χρησιμοποιούνται στη διεθνή αρχαιολογική βιβλιογραφία. Αυστηρός ρυθμός, κλασικός, κλασικιστικός ελληνιστικός, πρωτότυπο, αντίγραφο, πρότυπο κ.τ.λ.

ΑΚΛ 667 ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ (Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Στα πλαίσια του μαθήματος επιχειρείται γενική επισκόπηση της ρωμαϊκής τέχνης με βάση τις γραπτές πηγές και τα σωζόμενα μνημεία (Αρχιτεκτονική, Πλαστική, Ζωγραφική και Μικροτεχνία).

ΑΚΛ 607 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ)

(Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ)

Θα προηγηθεί σύντομη επισκόπηση ορισμένων βασικών θεμάτων της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, όπως ορισμός της αρχιτεκτονικής, γενικές παρατηρήσεις - τι είναι ναός, η έννοια της κλίμακας, η έννοια του ωραίου, φέροντα και φερόμενα στοιχεία και οι αναλογικές σχέσεις μεταξύ τους, το θέμα του χώρου και η ένταξη του ναού σ' αυτόν, κ.ά. - τα υλικά δομής, οι μέθοδοι εξόρυξης και μεταφοράς, τα συστήματα τοιχοποιίας, οι τύποι, τα μέρη και οι ρυθμοί του αρχαίου ελληνικού ναού, η κεράμωση της στέγης, η διακόσμηση των κτηρίων, η αρχιτεκτονική πλαστική κ.ά.

Θα επιχειρηθεί επίσης η αναγνώριση και η εμπέδωση των παραπάνω θεμάτων "κατά χώραν" με επιτόπιες επισκέψεις στις πιο προσιτές αρχαιολογικές θέσεις και μνημεία της Ηπείρου.

ΑΚΛ 681 ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΒΔ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ)

Εξετάζονται τα σημαντικότερα μνημεία της ΒΔ Ελλάδας (οικισμοί, ιερά, ευρήματα), με έμφαση στα μνημεία της Ηπείρου, ενταγμένα στο εκάστοτε ιστορικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο με απώτερο στόχο την ανάδειξη του πολιτισμού της περιοχής. Το μάθημα συμπληρώνεται όποτε είναι εφικτό με εκπαιδευτικές εκδρομές σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΑΚΛ 686 ΚΕΡΑΜΙΚΗ – ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ)

(ΧΡ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ)

Διαγράφεται η εξέλιξη της ελληνικής Αγγειογραφίας κατά τους ιστορικούς χρόνους. Μέσα στη χρονική αυτή περίοδο από το 1050 π.Χ. μέχρι και τον 1ο αι. π.Χ. πολλά εργαστήρια κεραμικής έδωσαν δείγματα της δραστηριότητάς τους και της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας τους.

Ο μεγάλος αριθμός των σωζόμενων γραπτών αγγείων, ιδιαίτερα των αττικών, σε συνδυασμό με τα θέματα που τα διακοσμούν, εμπνευσμένα τόσο από τον κόσμο του μύθου όσο και από την καθημερινή ζωή, δίνει τη δυνατότητα να προσεγγίσουμε και να γνωρίσουμε καλύτερα πολλές πτυχές του αρχαίου ελληνικού βίου, θρησκευτικού, δημόσιου ή ιδιωτικού.

Αναφερόμενοι στην πορεία της αρχαίας ελληνικής Αγγειογραφίας από τη διακόσμηση του φυσικού κόσμου τη μυκηναϊκή εποχή, στη σχηματοποιημένη απόδοσή του και από την απεικόνιση των φανταστικών όντων της Ανατολής στην επικράτηση της ανθρώπινης μορφής, σκιαγραφούμε την εξέλιξη της αρχαίας Ελληνικής Τέχνης.

ΑΚΛ 692α ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ: ΚΕΡΑΜΙΚΗ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ (ΧΡ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ)

Ένας από τους βασικότερους τομείς της Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης είναι η Κεραμική. Η γνώση των τεχνικών κατασκευής και της διακόσμησης των αγγείων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την πληρέστερη κατανόηση της Αγγειογραφίας.

Οι αρχαίοι Έλληνες κεραμείς είχαν δημιουργήσει μία μεγάλη ποικιλία σχημάτων, με κύριο σκοπό να εξυπηρετήσουν καλύτερα πρακτικές ανάγκες της καθημερινής ζωής. Ποτέ όμως δεν παραμέλησαν και την αισθητική εμφάνιση των δημιουργημάτων τους και συνδύαζαν τη χρησιμότητα με τη μορφική κομψότητα των αγγείων τους.

Πολλές φορές τα αρχαία ελληνικά αγγεία, ως σχήματα, στέκονται με αξιώσεις δίπλα στις ανθρωποειδείς δημιουργίες της πλαστικής χωρίς να υστερούν σε μέγεθος, αρμονία, συμμετρία και ζωντάνια.

ΑΚΛ 690 ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Επιχειρείται η ανασύσταση της εικόνας της αρχαίας Αθήνας με βάση τα σημαντικότερα μνημεία της, τα οποία εξετάζονται ενταγμένα σε αρχιτεκτονικά σύνολα που αντιστοιχούν στους σημερινούς αρχαιολογικούς χώρους. Η διαφοροποίηση του πολεοδομικού ιστού της αρχαίας πόλης εξετάζεται σε συνάρτηση με το αντίστοιχο ιστορικό πλαίσιο, το οποίο και αποτιμάται, όσον αφορά την οικοδομική δραστηριότητα, από το μέγεθος και την ποιότητα της ανθρωπογενούς παρέμβασης στο χώρο, ιδιωτικής ή δημόσιας (οικοδομικά προγράμματα).

ΑΚΛ 700 ΜΕΓΑΛΑ ΙΕΡΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Εξετάζονται μεγάλα Ιερά της αρχαίας Ελλάδας (Δελφοί, Ολυμπία, Επίδαυρος) στα πλαίσια της μνημειακής Τοπογραφίας. Αναδεικνύεται η μορφή τους κατά τις διάφορες προοικοδομικές και οικοδομικές φάσεις και δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στον αρχιτεκτονικό τους σχεδιασμό και την κατάταξή τους κατά τους κλασικούς και ελληνιστικούς χρόνους.

ΑΚΛ 630 ΚΛΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 5^{ος}- 4^{ος} αι. π.Χ. (Β. ΠΑΠΠΑ)

Οι πολιτικές και πνευματικές ανακατατάξεις στην Αθήνα και τον υπόλοιπο ελληνικό κόσμο και η δημιουργία της κλασικής τέχνης προσεγγίζονται με την αναλυτική μελέτη της τέχνης των χρόνων της "πεντηκονταετίας" και την οικοδομική/καλλιτεχνική δραστηριότητα του αθηναϊκού κράτους. Επιπρόσθετα εξετάζεται ο απόηχος της κλασικής τέχνης στον 4ο αι. π.Χ. .

ΑΚΛ 659 ΚΕΡΑΜΙΚΗ-ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(Β. ΠΑΠΠΑ)

Ιστορία της έρευνας. Προβλήματα χρονολόγησης («κλειστά» ανασκαφικά σύνολα) Αναλυτική παρουσίαση των κατηγοριών της ελληνιστικής κεραμικής. Μορφολογικά χαρακτηριστικά, τυπολογία, εργαστήρια, νέες τεχνικές διακόσμησης, επιδράσεις από μεταλλικά πρότυπα. Τυποποίηση και μαζική παραγωγή. Η εξέταση της κεραμικής γίνεται στο πλαίσιο της εξάπλωσης του ελληνικού πολιτισμού καθώς και της ανάπτυξης των νέων οικονομικών και καλλιτεχνικών κέντρων.

Γ' ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**ΑΒΥ 701 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ**

(ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ- ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ)

Χρονική έκταση της ιστορίας της Βυζαντινής τέχνης. Περίοδοι της Βυζαντινής Τέχνης. Κατηγορίες έργων (υλικά-τεχνικές).

Αρχιτεκτονική: παρουσίαση των κυριότερων αρχιτεκτονικών τύπων από την Παλαιοχριστιανική έως την Παλαιολόγεια περίοδο.

Μνημειακή ζωγραφική: παρουσίαση ζωγραφικών συνόλων από την Παλαιοχριστιανική έως την Παλαιολόγεια περίοδο.

ΑΒΥ 705 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ**ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ)**

Χαρακτήρας της μνημειακής ζωγραφικής στο Βυζάντιο. Τεχνικές, εικονογραφία, εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχντροπία.

Παρουσίαση συνόλων μνημειακής ζωγραφικής από την παλαιοχριστιανική περίοδο (θέματα, νέα τεχντροπία), την Εικονομαχία (απεικονικές διακοσμήσεις), τη μεσοβυζαντινή περίοδο (εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχντροπικά ρεύματα), την ύστερη βυζαντινή περίοδο, (καλλιτεχνικά κέντρα, Σχολές).

ΑΒΥ 741 ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΦΟΡΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΙΙ (12^{ος} – 14^{ος} αι.) (Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ)

Η θέση των εικόνων στη διακόσμηση της Εκκλησίας, η τεχνική και τα τεχντροπικά ρεύματα διαφορετικών εργαστηρίων θα εξετασθούν για τη χρονική περίοδο του 12ου και του 14ου αιώνα.

ABY 737* ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

(ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ)

Ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο. Ο χαρακτήρας της τέχνης της βυζαντινής παράδοσης στους χρόνους της Οθωμανικής κατάκτησης, Κρητική Σχολή, Σχολή της Β.Δ. Ελλάδας. Παρουσίαση συνόλων μνημειακής ζωγραφικής του 16^{ου} αι. από τα μεγάλα μοναστικά κέντρα του Άθωνα, των Μετεώρων, της Νήσου Ιωαννίνων.

*Το μάθημα δεν θα διδασχθεί.

ABY 775 ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ (ΑΠ. ΜΑΝΤΑΣ)

Η αυτοκρατορική ρωμαϊκή τέχνη ως πηγή έμπνευσης και δημιουργίας για τη χριστιανική. Προγράμματα διακόσμησης ναών από το τέλος της Εικονομαχίας μέχρι και τους Παλαιολόγειους χρόνους. Εξέταση της εξέλιξης εικονογραφικών θεμάτων από τον χριστολογικό και θεομητορικό κύκλο.

ABY 725 ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (13^{ος}-α'**μισό 14^{ου} αι. (Μ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ)**

Ιστορική κατάσταση της περιόδου 1204-1453

Αλλαγές στην τέχνη από τα μέσα του 12^{ου} αιώνα: εικονογραφία, τεχνοτροπία.

Εισαγωγή συναισθηματικών αξιών, νέα θέματα, εμπλουτισμός προγραμμάτων.

Παρουσίαση βιβλιογραφίας: μελέτη και θεωρίες για την ύστερη φάση της βυζαντινής ζωγραφικής.

Παρουσίαση ζωγραφικών συνόλων από τις περιόδους: 1204-1261, 1261-1330.

ABY 749 ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ι

(Μ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ)

Το χειρόγραφο βιβλίο στην Αρχαιότητα και το Μεσαίωνα: ύλη, σχήμα, σύνθεση, γραφή, συνθήκες παραγωγής. Εικονογράφηση του βιβλίου στην Αρχαιότητα-εξέλιξη της εικονογράφησης: από το ελιγτό στον κώδικα. Η εικονογράφηση-διακόσμηση του βιβλίου στο Βυζάντιο: τύποι, θέματα, μονοκυκλικά και πολυκλικά χειρόγραφα. Η εικονογράφηση στα πιο διαδεδομένα θρησκευτικά-λειτουργικά βιβλία: τετραεγγέλιο, ευαγγελιστάριο, ψαλτήρι, Ομιλίες. Παρουσίαση χειρογράφων από την παλαιοχριστιανική εποχή (κοσμικά-θρησκευτικά) και από τη μέση βυζαντινή περίοδο ("μοναστικά" ψαλτήρια, αυτοκρατορικά χειρόγραφα 9ου και 10ου αι., κλασικίζοντα έργα, λειτουργικά βιβλία από τον 11ο αι.).

Δ' ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**INT 804 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

(Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ και Διδάσκων με Π.Δ. 407/80)

Σκοπός του μαθήματος είναι η δημιουργία προϋποθέσεων για την έρευνα, την ερμηνεία και την ουσιαστική προσέγγιση της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Εξετάζονται: Διαίρεση των τεχνών από Αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Αντικείμενο της ιστορίας της τέχνης και καλλιτεχνικά είδη. Περίοδοι της ιστορίας της τέχνης. Βασικά καλλιτεχνικά ρεύματα. Θεμελιώδεις έννοιες της ιστορίας της τέχνης. Γενική αναδρομή στις καταβολές της ιστορίας της τέχνης ως επιστήμης. Νύξεις στη θεωρία της τέχνης. Μέθοδοι που αναπτύχθηκαν και εφαρμόζονται. "Εργαλεία" του ιστορικού της τέχνης. Προβάλλονται φωτεινές διαφάνειες και χρησιμοποιούνται θεμελιώδη ιστορικά και θεωρητικά κείμενα.

INT 824 ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ: Ο ΡΕΜΠΡΑΝΤ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ. (Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ)

Εξετάζεται το ζωγραφικό και χαρακτηριστικό έργο του Rembrandt διεξοδικά, σε σχέση με την εποχή του και την τέχνη του Μπαρόκ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις αυτοπροσωπογραφίες του, στην πρόσληψη του έργου και στη συμβολή του στην εξέλιξη της ευρωπαϊκής ζωγραφικής.

INT 817 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 18^{ΟΥ} ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ. (Διδάσκων με Π.Δ. 407/80)

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ ΛΑΟ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
485	Παραδοσιακή κοινωνία της Τουρκοκρατίας. Η προβιομηχανική πόλη.	Β. ΡΟΚΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
486*	Παραδοσιακή κοινωνία της Τουρκοκρατίας. Η οικογένεια στην ιστορικότητά της.	Β. ΡΟΚΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
500	Λαογραφία και Προφορική Ιστορία	Κ. ΜΠΑΔΑ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
494*	Αγροτική κοινωνία και πολιτισμός	Κ. ΜΠΑΔΑ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
454*	Ο χώρος και ο χρόνος στην παραδοσιακή και τη σύγχρονη κοινωνία	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
496	Έθνη, εθνότητες, εθνικές ταυτότητες. Η περίπτωση των Βαλκανίων.	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
456	Η ιστορική διαδρομή της ελληνικής ενδυμασίας. Μορφολογία και κοινωνική λειτουργία.	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
464*	Το ευρωπαϊκό κοστούμι από το μεσαίωνα ως τον εικοστό αιώνα (στην καθημερινή ζωή και την Τέχνη).	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)

*Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Τομέα Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων διδάσκουν και στα σεμινάρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών: «Νεώτερη και σύγχρονη ελληνική κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός».

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΛΑΟ 485 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Η ΠΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΗ (Β. ΡΟΚΟΥ)

Η παραδοσιακή πόλη κατά την περίοδο της οθωμανικής κατάντησης (15ος- 20ος αι.). Η μετάβαση από την προβιομηχανική στην πρωτοβιομηχανική κοινωνία. Η ανάπτυξη σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και τις συνθήκες της εποχής και η οργάνωση του πληθυσμού σύμφωνα με τη συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων του αγροτικού κόσμου. Τεχνικές και εργαστήρια μεταποίησης.

ΛΑΟ 486 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ. Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ (Β. ΡΟΚΟΥ)

Η συζήτηση για την αναπαραγωγή της κοινωνίας. Η οικογένεια ως τομέας έρευνας και κριτικής. Η εθνολογική εμπειρία, η ανθρωπολογική μέθοδος, η ιστορική προσέγγιση. Η ανάγνωση των δομών και των διαδικασιών μετασχηματισμού της οικογένειας. Η μετάβαση της οικογένειας από την παραδοσιακή στη μοντέρνα.

ΛΑΟ 500 ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Κ. ΜΠΑΔΑ)

Η Λαογραφία και η προφορικότητα. Διάφορες όψεις της προφορικής παράδοσης. Θεωρίες και μέθοδοι προσέγγισής τους. Η προφορική παράδοση (α)ως δομή/διαδικασία (β)ως ιστορία/κοινωνική μνήμη. Η έννοια της υποκειμενικότητας στη Λαογραφία. Από τα "επιβιώματα" (παραμύθια, γλωσσικά μνημεία, έθιμα κ.λπ.) στην αναζήτηση των συλλογικών όψεων της μνήμης (λαϊκής, συλλογικής, κοινωνικής). Η προσέγγιση ζητημάτων συνέχειας και ταυτότητας.

Η σύγκλιση των επιστημών της Ιστορίας, της Ανθρωπολογίας και της Λαογραφίας. Η ανακάλυψη του προφορικού λόγου από την Ιστορία. Αφηγηματικότητα, Ιστορία και Ανθρωπολογία.

Η έννοια της "υποκειμενικότητας" και της μνήμης στην Ιστορία. Η ανάπτυξη της προφορικής Ιστορίας. Οι ιστορικοί και η προφορική Ιστορία. Η προφορική Ιστορία, ως εργαλείο, αλλά και ως ερμηνεία της Ιστορίας και την κοινωνικής αλλαγής.

Τα επιτεύγματα της προφορικής Ιστορίας. Οι προφορικές μαρτυρίες και η βιωμένη εμπειρία ως πηγές της Ιστορίας και της Λαογραφίας.

Οι τεχνικές της συνέντευξης και των ιστοριών Ζωής. Καταγραφή και ταξινόμηση. Ανάλυση και ερμηνεία. Παραδείγματα εφαρμογής: Η μελέτη της κοινότητας, της οικογένειας, της γυναίκας, των κοινωνικών ομάδων, των μειονοτήτων κ.λπ.

ΛΑΟ 494 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ (Κ. ΜΠΑΔΑ)

Η αγροτική κοινωνία και ο πολιτισμός ως αντικείμενα μελέτης της Λαογραφίας και άλλων Κοινωνικών Επιστημών. Θεωρίες και Μέθοδοι προσέγγισης.

Από τον πολιτισμό της προβιομηχανικής κοινωνίας στην κατασκευή του λαϊκού = εθνικού πολιτισμού. Προς την ανίχνευση της ιστορικότητας του πολιτισμού της αγροτικής κοινωνίας.

Τα αίτια καθυστέρησης της κοινωνικής έρευνας στην Ελλάδα. Η επιστημονική πορεία για τη γνώση της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας.

Παραδοσιακές δομές και διαδικασίες μετάβασης της αγροτικής κοινωνίας και του πολιτισμού (18ος-20ός αιώνας).

Η μελέτη του κόσμου της προφορικότητας.

Οι γαιοπεριβαλλοντικοί όροι και η ιδιοποίηση του περιβάλλοντος στις προβιομηχανικές κοινωνίες.

Η μονάδα ανάλυσης του "αγροτικού". Η μικροκοινωνία του χωριού ή η ευρύτερη χωρική ενότητα: εσωτερική οργάνωση, οικονομικές, κοινωνικές και διαπροσωπικές σχέσεις, οικογένεια, σχέσεις των φύλων, τρόπος ζωής, κοινωνική συμπεριφορά, κοσμοθεωρία κ.λ.π.

Ο αγροτικός κόσμος και οι λογικές της ενσωμάτωσης.

Η αγροτική έξοδος και οι διαδικασίες ένταξης στην Ελλάδα.

Οι τοπικές πολιτιστικές ταυτότητες. Η διαχείριση της παράδοσης και της μνήμης. Οι φαντασιακές κοινότητες. Η δράση τους στις πραγματικές.

Η αγροτική και περιφερειακή πολιτική της ανάπτυξης και οι τοπικές κοινωνίες.

Η πολιτισμική ταυτότητα ως συνιστώσα της βιώσιμης ανάπτυξης και της ομαλής ένταξης στις διαδικασίες του εκσυγχρονισμού.

ΛΑΟ 454 Ο ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

(α) Εννοιολογικοί προσδιορισμοί και θεωρητικές προσεγγίσεις. (β) Ο χρόνος του μύθου και ο χρόνος της ιστορίας. Ο προ- βιομηχανικός-αγροτικός και ο βιομηχανικός χρόνος. Οργάνωση, αντιλήψεις και χρήσεις του χρόνου. Ο κύκλος των εποχών και ο κύκλος της ζωής. Ο παραγωγικός και ο εθιμικός κύκλος. Ο χρόνος της καθημερινότητας και ο χρόνος της τελετουργίας. Ο χρόνος στην ελληνική παράδοση. Προσεγγίσεις σε έθιμα και λαϊκά δρώμενα του κύκλου του χρόνου. (γ) Ο χώρος σε σχέση με το χρόνο. Οργάνωση, αντιλήψεις και χρήσεις του χώρου. Χώρος, τοπικότητα και ταυτότητα. Η λογική και η αισθητική του τοπίου. Η συμβολική σχέση με το χώρο. Έθιμα και τελετουργίες οικειοποίησης και καθαγιασμού του χώρου. Φυσικός και δομημένος χώρος. Η

συμβολή της Ανθρωπογεωγραφίας και της Ανθρωπολογίας του χώρου. Η σύγχρονη οικολογική οπτική.

ΛΑΟ 496 ΕΘΝΗ, ΕΘΝΟΤΗΤΕΣ, ΕΘΝΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί. Θεωρίες για το έθνος. Οι εθνοτικές ρίζες των εθνών. Φυλή, τάξη, εθνότητα, έθνος-κράτος. Εθνοτικές ομάδες και σύνορα. Λαϊκές παραδόσεις και εθνικές ιδεολογίες. Η ιδεολογική χρήση του λαϊκού πολιτισμού. "Φαντασιακές κοινότητες". Εθνική συνείδηση και ταυτότητα. Τοπικότητα, εθνικότητα και παγκοσμιοποίηση. Παραδείγματα από το χώρο της Βαλκανικής.

ΛΑΟ 456 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

Παρουσιάζεται η πορεία της ελληνικής ενδυμασίας από την αρχαιότητα ως τον εικοστό αιώνα, σε συσχετισμό με τα ιστορικά, οικονομικά-κοινωνικά και πολιτισμικά δεδομένα κάθε εποχής. Οι ενότητες: 1. Προϊστορικό Αιγαίο, Μινωική Κρήτη, Θήρα και Μυκηναϊκή Ελλάδα: οι πρώτες ενδυματολογικές αντιλήψεις, τα πρώτα σύνθετα, κομμένα και ραμμένα ενδύματα, οι πρώτες παρεμβάσεις στη φυσική σωματική συμμετρία. 2. Η ενδυμασία στα Ομηρικά Έπη: ο *μαλακός χιτών*, η *ανεμοσκεπής χλαίνα* και το *μέγα φάρος* των *καρηκομώντων* Αχαιών, ο *περικαλλής πέπλος* και το *αργύρεον φάρος* των *καλλιπλοκάμων* γυναικών τους. 3. Αρχαία Ελλάδα (Ιστορικοί χρόνοι): με διάρκεια και διαχρονικότητα, πτυχωτά, ριχτά, άρραφτα ενδύματα, ευπροσάρμοστοι *χιτώνες* και *ιμάτια*, δωρικοί και ιωνικοί τρόποι. 4. Ρωμαϊκά και πρωτοχριστιανικά χρόνια: νέες υφαντικές τεχνικές, ποικιλία χιτώνων, ακμή και παρακμή της *τηβέννου*, ελληνιστικές συνήθειες και τρόποι της Ανατολής. 5. Βυζάντιο: σημειολογική φόρτιση, στολές, διάκριση των φύλων, ηθικές υποχρεώσεις, κοινωνική ιεραρχία, αυλή, λαός και περιθωριακές ομάδες, κοσμικά κοστούμια και ιερατικά άμφια. 6. Από την Άλωση ως την Απελευθέρωση: οι βυζαντινές ρίζες, η τουρκοκρατία, η λατινοκρατία, η υποταγμένη ενδυματολογική συμπεριφορά. Προνόμια και απαγορεύσεις. 7. 19ος αιώνας: τα "παραδομένα" και τα "φράγκικα". Οικοτεχνία και εργαστηριακή παραγωγή. 8. Κεντήματα και κοσμήματα. 9. 20ός αιώνας: η οριστική μεταβολή -και των ενδυματολογικών- αντιλήψεων ως εικαστικών τρόπων έκφρασης των επιδιώξεων και των προσδοκιών της νέας ελληνικής κοινωνίας.

*Το μάθημα γίνεται με προβολές φωτεινών διαφανειών και με επισκέψεις σε δημόσιες και ιδιωτικές μουσειακές συλλογές. **Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Ύλης και Βιβλιογραφία (ελληνική και ξενόγλωσση) κατά θέμα. ***Η συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι *π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή*.

ΛΑΟ 464 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΣΤΟΥΜΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΩΣ ΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟ ΑΙΩΝΑ (ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ) (Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

Παρουσιάζεται η πορεία του αστικού και αγροτικού ενδύματος στη Δυτική Ευρώπη από τα πρώιμα μεσαιωνικά χρόνια ως τα τέλη του 20ού αιώνα, σύμφωνα με τις πηγές: σωζόμενα ενδύματα σε συλλογές ευρωπαϊκών και αμερικανικών μουσείων, ζωγραφικές παραστάσεις, εικονογραφημένα χειρόγραφα, γλυπτά σε καθεδρικούς ναούς, επιτύμβιες ορειχάλκινες φιγούρες, γραπτά κείμενα, ρυθμιστικά διατάγματα, λογοτεχνικά έργα, φωτογραφικό υλικό, περιοδικά μόδας κ. ά. Οι ενότητες: 1. Μεσαιώνας: Πρώιμος, Ρωμανικός, Γοτθικός. 2. Αναγέννηση: ιταλικοί (1480-1510), γερμανικοί (1510-1550), ισπανικοί (1550-1610) τρόποι. 3. 17ος αι.:Μπαρόκ. 4. 1715-1730: στυλ της Αντιβασιλείας ή της βασίλισσας Άννας. 1730-1770: Ροκοκό. 5. Νεοκλασικισμός (1770-1795: στυλ Λουδοβίκου 16ου, 1795-1804: στυλ του Διευθυντηρίου ή της Επανάστασης, 1804-1820: στυλ της Αυτοκρατορίας. 6. 1820-1870: το αστικό στυλ και το νέο ροκοκό, 1870-1890: ανάμειξη των στυλ, 1890-1910: προσπάθειες για αλλαγή. 7. 20ός αιώνας: η Υψηλή Ραπτική και τα κοστούμια της καθημερινής ζωής. 8. Η διαμόρφωση των αγροτικών/ λαϊκών ενδυμασιών στην Ευρώπη. Οι παράγοντες που την επηρέασαν. Τα “καταπεπτωκότα” στοιχεία, η ελεύθερη έκφραση, οι περιορισμοί, οι αξίες, ο εθνικός χαρακτήρας, η “αστικοποίηση”, ο μετασχηματισμός, η εγκατάλειψη. 9. Οι παραδοσιακές ενδυμασίες στις Μεσογειακές χώρες, στη Βαλκανική, στη Βόρεια Ευρώπη. Μορφολογία, κοινά σημεία και τοπικές ιδιαιτερότητες.

*Τα μαθήματα γίνονται με προβολές φωτεινών διαφανειών υλικού που προέρχεται από μεγάλες μουσειακές συλλογές της Ευρώπης και της Αμερικής. **Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Ύλης και Βιβλιογραφία (ελληνική και ξενόγλωσση) κατά θέμα. ***Η συμμετοχή των φοιτητών με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή .

The first step in the process of the development of a new product is the identification of a market need. This is often done through market research, which can be conducted in a number of ways. One way is to conduct a survey of potential customers, asking them about their needs and preferences. Another way is to observe the behavior of potential customers in a natural setting. A third way is to analyze the data from existing products in the market. Once a market need has been identified, the next step is to develop a concept for a new product that meets this need. This is often done through brainstorming sessions with a team of people who are familiar with the market and the technology. Once a concept has been developed, the next step is to create a prototype of the product. This is often done using 3D printing or other rapid prototyping techniques. Once a prototype has been created, the next step is to conduct a feasibility study. This is often done by building a small-scale version of the product and testing it in a real-world setting. Once a feasibility study has been completed, the next step is to develop a business plan for the product. This is often done by estimating the costs of production and marketing, and by determining the potential revenue from sales. Once a business plan has been developed, the next step is to secure funding for the product. This is often done through a combination of personal savings, loans, and investments from friends and family. Once funding has been secured, the next step is to begin production of the product. This is often done by hiring a manufacturer or by setting up a small-scale production facility. Once production has begun, the next step is to begin marketing the product. This is often done through a combination of direct sales, advertising, and public relations. Once marketing has begun, the next step is to begin distribution of the product. This is often done through a combination of direct sales, retail stores, and online sales. Once distribution has begun, the next step is to begin monitoring the performance of the product. This is often done through a combination of sales data, customer feedback, and market research. Once performance has been monitored, the next step is to begin making improvements to the product. This is often done through a combination of design changes, manufacturing improvements, and marketing improvements. Once improvements have been made, the next step is to begin repeating the process. This is often done by identifying new market needs, developing new concepts, creating new prototypes, conducting new feasibility studies, developing new business plans, securing new funding, beginning new production, beginning new marketing, beginning new distribution, and beginning new monitoring.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΤΗΛ.	FAX	EMAIL
Αντωνόπουλος Παναγιώτης	Αν. Καθηγητής	95119	95256	pantonop@cc.uoi.gr
Βλαχοπούλου Αμαλία	Αν. Καθηγήτρια	95126		avlachop@cc.uoi.gr
Βρέλλη-Ζάχου Μαρίνα	Αν. Καθηγήτρια	95115	95253	mvrelli@cc.uoi.gr
Γιαννάκης Ηλίας	Επ. Καθηγητής	95121	96256	eliagian@cc.uoi.gr
Γραβάνη Κωνσταντίνα	Επ. Καθηγήτρια	95127		cgravani@cc.uoi.gr
Διαμαντόπουλος Ιωάννης	ΕΤΕΠ	95186		idiamand@cc.uoi.gr
Ζαρίδη-Βασιλείου Αικατερίνη	Επ. Καθηγήτρια	95118		kzaridi@cc.uoi.gr
Ζώη Χριστίνα	Διοικ. Υπάλληλος	95241	95273	chzoi@cc.uoi.gr
Θεοδοπούλου Αιμιλία	Επ. Καθηγήτρια	95242	95256	ethemopu@cc.uoi.gr
Κόμης Κων/νος	Αν. Καθηγητής	95225		kkomis@cc.uoi.gr
Κοντορίνη Βασιλεία	Καθηγήτρια	95174	95256	vcontor@cc.uoi.gr
Κοντορλή Σπυριδούλα	Επ. Καθηγήτρια	95106		
Κορδώσης Μιχαήλ	Καθηγητής	95120	95256	
Κωνσταντακοπούλου Αγγελική	Αν. Καθηγήτρια	95142	95256	aconstan@cc.uoi.gr
Κωνσταντινίδης Ν. Κωνσταντίνος	Καθηγητής	95140	95256	cconstan@cc.uoi.gr
Λιάμπη Κατερίνη	Καθηγήτρια	95219	95256	kaliampi@cc.uoi.gr
Λώλος Ιωάννης	Αν. Καθηγητής	95230		ilolos@cc.uoi.gr
Μαντάς Απόστολος	Επικ. Καθηγητής	95129		amantas@cc.uoi.gr
Μαρκάτου Θεοδώρα	Επ. Καθηγήτρια	95195		thmarkat@cc.uoi.gr
Μαχαιρά Άννα	Λέκτορας	95223		amahaira@cc.uoi.gr
Μπάδα Κωνσταντίνα	Καθηγήτρια	95150	95299	kbada@cc.uoi.gr
Μπέλος Λάμπρος	ΕΤΕΠ	95156		
Νάνα Χαρίκλεια	Διοικ. Υπάλληλος	95135	95257	xnakaba@cc.uoi.gr
Νιτσιάκος Βασίλειος	Καθηγητής	95153	95297	bnitsiak@cc.uoi.gr
Πανάγου Κωνσταντίνα	Λέκτορας	95117		kpanagou@cc.uoi.gr
Πανταζή Δέσποινα	Υπάλληλος ΙΔΑΧ	95134	95256	dpantazi@cc.uoi.gr
			95269	
Παπαγεωργίου Γεώργιος	Καθηγητής	95147		geopapag@cc.uoi.gr
Παπαδάκη Αδαμαντία	Λέκτορας	95131		aepapad@cc.uoi.gr

Παπαστεφανάκη Λήδα	Λέκτορας	95137		lpapast@cc.uoi.gr
Παπαστύλου Ζωή	Επ. Καθηγήτρια	95175	95256	zpapasty@cc.uoi.gr
Παππά Βασιλική	Επικ. Καθηγήτρια	95125		vaspappa@cc.uoi.gr
Πετρόχειλος Ιωάννης	Αν. Καθηγητής	95105		ipetroch@cc.uoi.gr
Ρόκου Βασιλική	Καθηγήτρια	95152	95253	brokou@cc.uoi.gr
Σταυράκος Χρήστος	Επ. Καθηγητής	95148	95256	chstavra@cc.uoi.gr
Σταυροπούλου Αγγελική	Αν. Καθηγήτρια	95128		astavrop@cc.uoi.gr
Σφήκας Αθανάσιος	Επ. Καθηγητής	95165		asfikas@cc.uoi.gr
Τζαμτζής Ιωάννης	Επ. Καθηγητής	95123		
Τζουβάρα-Σούλη Χρυσής	Αν. Καθηγήτρια	95124		chsouli@cc.uoi.gr
Φατούρου Όλγα	Διοικ. Υπάλληλος	95161	95253	ofaturu@cc.uoi.gr
Φωτιάδης Μιχάλης	Αν. Καθηγητής	95103		mfotiadi@cc.uoi.gr
Χατζηδάκη Νανώ	Καθηγήτρια	95130		tcchatzi@cc.uoi.gr

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Βασιλεία Κοντορίνη (Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας)

Κωνσταντούλα Μπάδα (Τομέας Λαογραφίας)

Απόστολος Μαντάς (Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης)

Λήδα Παπαστεφανάνη (Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Όλγα Φατούρου (Τομέας Λαογραφίας)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

451 10 Ιωάννινα

Δουρούτη

Τυπώθηκε στο Πανεπιστημιακό Τυπογραφείο
με δαπάνη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ
Τυπογραφείο

Διανέμεται δωρεάν στους φοιτητές.

